

Mrs J. Cziudinienė Box 498

# KOVA

KOVOJ  
TU LAYSI  
SAYO  
TIESAŠ.



Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis  
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

**PREKIUOJA:**

metams „ 2.00  
pusmečiui „ 1.00

**ADRISAS:**

1418 So. 2-nd Street.  
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 20,21

Philadelphia, Pa. 24 Gegužio (May) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

## Kapitalistu suokalbis prieš darbininkus.



PIE 30 metų atgal Ispanijoje policija «susekė» baisią draugiją «juodąją ranką» vadinamą. Kiek tai triukšmo pridarė visai Europai tas atidengimas. Tik praslinkus dviem dešimtmetim, a-čių stropiam pasidarbavimui vienos ispanės-anarkistės, Soledad Gustavo, išsiaiškino, kad ta «juodoji ranka», turinti nuslopinti visą žmonijos gerovę, laimę, kultūros židinį, yra išmislyta policijos viršininko, Monforte, kad ji išmislyta su tikslu — kovoti su paskutineja garsiosios «Tarptautinės Darbininkų draugijos» («Internacionalo») šaka. 60 metų atgal Marksas ir Engelsas rašė «Komunistų Manifeste»: «Šmėkla vaikščioja po Europą, socializmo šmėkla». Dabar ta «juodoji» socializmo šmėkla gavo «raudoną» varšą. Bet ar šioji, ar tokį turėtų dažą išnaudojamųjų ir prispaustųjų kova su skriaudėjais, vistiek pastariejie vartoja prieš darbininkus vienokius įrankius: naikinimas pajiegy, vienijaučių darbininkus. Kiek išžudyta ir į amžinus retėžius užkalta nekaltų žmonių už «juodąją ranką», kiek žuvo tvir-

tumose ir Sibiruose už bespalvį vadinamą «slaptą susidraugavimą» ir už «kurstymą streikų!» Šiandien «laisvoje» Amerikos šalyje kapitalistų valdžia jokiai dažu nenudarius socialistiškųjų darbininkų draugijų, padarė slaptą suokalbį kaip nors jas išnaikinti. Visuomenei nugrįsta status žudymas žmonių, kurių kaltė nėra taip baisi. Todėl kapitalistai pasamdė šnipą Mc Portlandą, kurs kaippo senas žudynių mistras, mokėjo surasti būdą, kuriuo tapo nužudytas Idaho gubernatorius Steunenbergs ir tą niekšystę užmesti ant Vakarų Kalnakių Federacijos vadovų: Moyer, Haywood ir Pettibone, kurių dabar eina byla Boise (Idahoj). Tai ne pirmutinis kapitalistų suokalbis, tik pirmą syk taip didelis, taip užimantis visus Amerikos darbininkus. Kapitalistai ir jų valdžia apskelbė darbininkams karę. Prezidentas Roozeveltas da prieš bylą pasakė, kad Haywood «nepageidaujamas pilietis» (citizen), iš ko reik suprast, kad prezidentas trokšta jo mirties... Daugybė faktiškų ir liogiškų prirodymų yra, kad tie žmonės nekalti, ir apie tai persitikinę visi Amerikos darbininkai, ir

protestuoja, pakelia balsą net ne socialistiškos sąjungos, net tokio kapitalistų pataikunėlio, kaip Mitchellio, unija nebe-klauso savo vadovo ir priešais jo norą pernai metą paskyrė tai bylai 500 dol. Darbininkai tikisi, kad bus anie vyrai iš-gelbėti nuo mirties, o jų išgelbėjimas reiškia darbininkų per-galę kovoje su išnaudojimu, jų-gi nužudymas reiškia atviros karės apskelbimą darbininkams, reiškia revoliucijos prad-žią...

Milijonai akių atkreipta į tą bylą ir nekantriai laukia jos pasekmių. Apie tai plačiau bus pranešama sekančiuose «Kovos» numeriuose.



## Musu naujosios tvarkos reikalai.

**T**REČIASIS Susivaziavimas įvedė «naują tvarką» LSS. viduje. Nauja tvarka — nauji reikalai. Ir nauji šal-tiniai, iš kurių semsis medega tiems reikalams paka-kinti. Pasididino Sąjunga, pasididino «Kova» ir jos ekzemp-liorių skaičius, pasididino ir darbas, ir nuosekliai turėjo pasi-didinti ir Sąjungos darbininkų skaičius, ir jų algos.

Apie tuos medegiškus reikalus ir medegos šaltinius arba pinigines įplaukas šiuo tarpu svarbiausiai reikia pagalvoti. Ypatingai apie išradimą naujų įplaukų.

Nedėlios vakare 19 d. gegužės, Philadelphijoj buvo ne-oficijališkas pasikalbėjimas Sąjungos reikalų vedėjų, kuriuos III Susivaziavimas yra išrinkęs. Tame dalyvavo du nariai Pildomojo Komiteto, Sąjungos sekretorius, redaktorius, ad-ministratorius ir da keli prie progos pasitaikiusieji draugai (viens iš Baltimorės, viens iš New Yorko ir ar trys vietiniai draugai). Buvo kalbėta vien apie aukščiaus minėtus reikalus. Apie padidinimą įplaukimų į Sąjungos išdą visi turėjo tą nuomonę, kad, kaip tik bus galima, pradėti pašalinius dar-bus: spaudzinti konstitucijas ir knygas, išleidinėti Sąjungos knygeles, laiškus ir postkortes su paveikslėliais ir tt., organi-zuoti raštų platinimą teip, kad kuo-daugiausia jų (raštų) bu-tų išplatinama. Pašalinius darbus užvesti tuojau da negalima dėl stokos vietos, bet už mėnesio, kito bus galima pradėti; tuotarpu teipgi reikia da pasirupinti apie statytoją (zecerį) prie tų darbų. Vyriausiu raštų agentu, kaip III Susivaž nu-tarė, bus Sąjungos sekretorius. Prityrusiems draugams raštų platintojams paaiškinus pasirodo, kad iš išparduotų raštų į Sąjungos išdą pelno įeis tiek, kad iš to galės but užmokama S-gos sekretoriui algą ir da liks. Viskas priguli nuo geros tvarkos. O tvarka gera tada, jei kiekviens žino savo uždavinį. Apie tai ir gi bus kalbėta, kokio tvarkoj turės eiti sąjungos reikalai; apie tai toliaus paaiškės ir bus neužilgo pranešta viešiemis draugams.



## KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA TREČIA.

### 4. Kaip socialdemokratija žiūri į draugijos klausimus.

(Tąsa).

#### IV. MOTERIŲ KLAUSIMAS.

**G**ERBEMIEJEI draugai! Šiandien mes turėsime kalbą apie moterių klausimą. Šitame klausime tarp mūsų priešininkų vieši tokia pat maišatienė, kaip ir daugelyje kitų klausimų. Ypatingai jie labai painiojasi klausime apie tai, kaip moterių klausimą išriša socialdemokratai. Atgaleivių buržujų tarpe šitas klausimas pradėdamas rišti nuo minties, kad moteriškė pagal savo prigimtį turinti užimt pavaldinio vietą priešais vyrą ir tokią vietą ji visados buvo užėmus. Yra toki žmonės, ką tvirtina net, kad «Dievas teip noris». Mes peržiūrėsime šitą klausimą be karščiavi-mų, kaip ir kitus visus, iš istorijos plėtojimosi atžvilgio.

Iki šešiasdešimtųjų XIX amžiaus metų buvo abelna nuomonė, kad šliubas tuolaikiniame jo pavidale visados buvo žmonių draugi-jos pagrindas. Apie tą laiką mokslinčius Bachofen padarė didelį atidengimą. Jis išleido savo knygą vardu «Motinos tiesa»; ta kny-ga išsyk neatkreipė ant savęs niekieno atydos, bet paskiaus paliko visur žinoma. Kitas senoviškosios šeimos tyrinėtojas buvo Mor-ganas. Norėdamas ištirti laukinių žmonių šeimyniškus santykius, jis dešimtį metų pergyveno tarp Amerikos indijonų padermių ir net paliko vienos tų padermių sąnariu, apsivedęsu indijone. Paskiaus jis tuos šeimyniškus santykius aprašė savo įdomioj knygoj «Senosios gdynės draugija». Pasiremdamas ant daugybės ištraukų iš greikiškųjų kliaisikų, Bachofenas su tikrai vokiškuoju mokslingu-mu ir apydaira prirodo, kad senovės gdynėje, toje gdynėje, kuo-met da nebuvo organizuotos draugijos, žmonės gyveno nesusituokę į poras, net visai be šliubo, o lytiški susinešimai buvo kuo-netvar-kiausi, koki ir dabar yra tarp gyvulių. Bet pagalios suprato, kad lytiški susinešimai vieno kraujo žmonių arba giminių blogai atsi-liepia ant naujosios gentkartės, ir laikui bėgant susidarė kitokia lytiškų susinešimų forma: įvairių gentkarčių ypatoms, — gim-i-nėms, — buvo uždrausta, jei ne tam tikru įstatymu, tai remiantės ant abelno sutarimo, turėti lytiškus susinešimus su viens kitu: vie-nos kartos ypatos darė kaip ir vieną šliubinį ryšį, antros gi kartos ypatos — kitą šliubinį ryšį ir tt.

Bet daryti lytiškus susituokimus atskirų gentkarčių žmonėms buvo kuo-aštriausia uždrausta. Bet ir tas pasirodė permenkas da-lykas, kad galima būtų išvengti kraujo sumaišimo blėdies, ir būti-nai reikėjo įvesti naujus apribavimus. Šeimyna, paremta ant krau-jo giminyntės, lytiški susinešimai tiktai tarp tos pačios gentkartės ypatų — tai pirmoji organizuotos draugijos forma (pavidalas). Taigi matome, kad tai šeimyna susidėjo iš kuopų. Kita, daugiau išsiplėtojusi šeimynos forma, buvo, kaip Morganas vadina, *punu-ališkoji šeimyna*. Šitoje šeimynoje buvo užginama sueiti į poras vie-nos motinos vaikams. Kodėl vienos motinos vaikams? Dėlto, kad toje kuopų šeimynoje pažinti kudikio tėvą visiškai buvo negalima, tuotarpu apie kudikio motiną yra aiškiai žinoma. Tai-gi, punuališkoji šeimyna da labiau apriba-vo lytiškus kartų susinešimus ir toliaus plėtodamosi privedė prie porinio šliubo, kas buvo jau ant to draugijos išsiplėtojimo lapsnio, kuomet ji (draugija) perėjo iš laukinio stovio į barbarybės stovį.

Tolesnis plėtojimasis darėsi šiuo būdu. Vienos arba kelių mo-tinų vaikai, susitelkę, padarė atžymią kuopą arba gentį; tos genties

tarpe lytiški susinešimai buvo užginti. Kada vyriškis iš kušos nors genties norėjo apvesti, jis turėjo vesti pačią iš kitos genties. Kadangi toje gadynėje žmogaus paėjimas buvo sprendžiamas pagal jo paėjimą nuo tos ar kitos motinos, o ne nuo tėvo, kadangi tai buvo gadynė motinos tiesos, kaip tą vadina Bachofenas, tai tuo pačiu paėjimu buvo sprendžiama ipėdininkystės, turtų valdymo klausimai ir tt. Dėlei šito moteriškė turėjo svarbią vietą draugijoje. Istorkas Tacitas kalba apie senuosius vokiečius, kad moteriškė genties tarpe užėmus labai aukštą vietą: ji dalyvavo seniūnų taryboje, buvo kunige ir net genties karaliene, leido įstatymus, rišo klausimus apie karę ir ramybę ir kartais išrišdavo net teip, kad moters vestų karę, o vyrai liktų namieje.

Tuos žmones, kurie tiki į tai, būk «Dievas norįs», kad moteriškė būtų vyro pavaldine, gal išblaivis tas, ką nupasakojo vienas Amerikos misijonierius, Arthur Wright (ištark: Urait), gyvenęs ilgus metus tarp vienos Amerikos genties, vadinamos irokezai. Jis sako: «Moters paprastai yra namų galvos; ištekliai (turtai) bendri, bet vargas tam nelaimingam vyrui arba numylėtiniam, kurs perdaug tingi arba neapsukrus ir neįnešė savo dalies į bendrąją mantą: kad ir kasžin kiek vaikų jis turėtų, kad ir kasžin kaip būtų didelė jo turto dalis, atnešta į namus, jis gali kiekvienoj valandoj gauti priekymą pasiimti savo krepšį ant pečių ir eiti kur sau sveiks nori. Ir tegul pabando jis pasipriešinti: tuojaus namai jam pavirs į pragarą. Jam nieko daugiau nelieka, kaip tik grįžti į savo klaną (gentį) arba, kas tankiausia atsitinka, apvesti kuriame nors kitame klane. Moteriškė naudojasi didesne valdžia ir savo klane ir visur. Atsitinka, kad kartais josios permaino ir viršininką ir nubaudžia jį paverzdamos į prastą kareivį».

Toki dalykai, tiesa, atsitaiko kai-kur ir šiandien, bet tai jau būva priešingai mūsų gadynės įstaigų dvasiai.

Bet ir šitas šliubo pavidalas nukentėjo dėl tolesnio plėtojimosi. Jeigu pirmiausia vyrai galėjo turėti lytiškus susinešimus su kiekviena moteriške, jeigu paskui gyvavo daugpatybė, tai vėliaus moterių pradėjo būti vis mažiau ir mažiau. Jeigu moteriškė pirmiausia buvo vyrui kuonors paprastu, tai dabar ji pradėjo jam būti kaip ir kokiui smaguriui. Iš to suprantama, kad moteris pradėjo «pirkti». Pas irokezus, pavyzdžiui — yra paprotys nuspręsti kariškose ir kitokiose tarybose, kam turi priklausyti ateityje ta ir ta mergina. Prieš vestuves jaunikis ateina į nuotakos namus ir atgabena su savim dovanų — odų ar gyvulių, ir šliubas atliktas. Tas pats buvo ir tarp grekų. Ten, kur ramus pirkimas negalėjo atsilikti, moters buvo pagrobiamos. Apie pagrobimą moterių mums nekartą parodo istorija. Verta paminėti, pavyzdžiui, kad rymiečiai pagrobė sabinetes, ir tt.

(Toliaus bus).



## Lietuvos socialdemokratų partija.

(Tąsa).

**L**IGI 1896 m. kiekviena Lietuvos socialdemokratų knopa dirbo sau, tankiai nė nežinodama, kaip kitose kuopose daroma. Kuomet sodžiūje da nieko beveik nebuvo daroma, vien tiktai pora socialistiškųjų knygelių teisplatinta, mieste (Vilniuje, Kaune) jau buvo steigiami kovos išdai, skaitymo ir švietimos kuopos, daromi streikai, susirinkimai, apvaikšiojama gegužės šventė, daugybėje platinami socialistų laikraščiai ir knygelės [lenkų kalba, skiriami lenkų darbininkams, jais-gi naudojosi ir Lietuvos socialdemokratai, platindami juos tarp lenkiškai kalbančiųjų darbininkų, kurių daugiausiai ir yra mūsų miestuose]. Ir miesto darbininkų susipratimas jau buvo kiek pakilęs: jų tarpe

išsidirbo nemaža pilnai susipratusių socialdemokratų, kurie netik patį žinojo, kuriuo keliu eiti, bet ir kitus švietė, — tai buvo daugiausiai Vilniaus kurpiai; nesusipratę gi darbininkai jau tankiai priešinosi fabrikantų ir meisterių sauvaliai ir išnaudojimui ir, socialdemokratų vedami, kėlė streikus. Tuo tarpu ūkio darbininkų susipratimas, sodžiūje, visiškai menkas tebuvo: jie nė nemanė apie streikus, neturėjo jokio supratimo apie vienybės reikalingumą, nieko negirdėjo apie kokias-ten darbininkų šventes ir apie socialistus; jų apsiskaitymas ir gyvenimo supratimas buvo daug mažesnis negu ūkininkų (kalbama vis apie kalbančius lietuviškai), kurių tarpe ir socialdemokratų knygelės labiau tesiplatino negu tarp darbininkų. Susirišimui Lietuvos socialdemokratų, teip miestuose teip sodžiūose, sutvarkinimui ir sustiprinimui jų darbo, įvedimui didesnio vienodumo, suvienijimui visų Lietuvos darbininkų, lenkiškai ir lietuviškai kalbančiųjų, pagreitininimui jų susipratimo ir išsiliuosavimo iš valdžios priespaudos ir ponų išnaudojimo — ir buvo įkurta Lietuvos socialdemokratų partija.

Vilniaus socialdemokratai jau nuo 1893 m. švietė ir jungė darbininkus lengvai apgalvotoju plianu, vedė juos kovoje už tuos reikalavimus ir teises, kurie jų numanymu būtų naudingiausi Lietuvos darbininkams; pliano ir manomųjų reikalingais reikalavimų apdirbime buvo siekiama kitų šalių, ypač vokiečių socialdemokratų pavyzdį ir remiama garsių socialistų Markso ir Engelo mokslu. Partijai išsikuriant, vilniečių darbo plianas ir reikalavimai buvo perveizėti, ištaisyti ir, pavadinus juos *programu*, apskelbti tais pačiais 1896 metais lietuvių ir lenkų kalba; da kartą pertaisytas ir mažmožiūose permainytas programos išnaudojimo buvo apskelbtas 1897 m., jau vien tiktai lenkų kalboje; trečią kartą, su kai-kuriomis permainomis, partija apskelbė jį 1905 m. abiem kalbom. To programo turi prisilaikyti kiekvienas Lietuvos socialdemokratų partijos narys, kiekvienas prigulįs prie jos, ar tai bus darbininkas ar kas kitas.

Susivieniję ir priėmę bendrą programą, Lietuvos socialdemokratai, ypatingai miestuose, da geriau ir smarkiau varė savo darbą; darbininkų susipratimas vis labiau kilo. Kova su fabrikantais ir meisteriais už pagerinimą darbininkų būvio buvo vis smarkesnė ir vis daugiau darbininkų joje dalyvavo. 1896 m. Vilniuje streikavo apie 300 darbininkų; 13 streikuose jie laimėjo, 7 — ne. 1897 m. Vilniuje, Kaune ir kai-kuriuose kituose Lietuvos miestuose pakilo 32 streikai su 3500 su viršum dalyvavusiais juose: 24 buvo laimėta, 8 — ne ir taip toliau. Darbininkų reikalavimai tankiausiai tie buvo: darbo dienos sutrumpinimas, algos padidinimas, pagerinimas darbo sąlygų, žmonišką apšėjimas su darbininkais. 1898 m. Vilniaus malioriai streikavus iškovojo didesnį algą ir 12 valandų darbui vietoj 14. Daugiausiai streikavo labiau už kitus susipratę kurpiai, paskui kailiadirbiai, siuvėjai ir kiti. Ačiu streikams, Vilniaus darbininkų gyvenimas kiek pagerėjo. Padidėjo ir jų įsitikėjimas socialdemokratams. Yra pastebėta, kad visur, kur buvo išplatinti kviečiantieji prie streiko partijos atsišaukimai, streikai buvo pakelti; dažniausiai ir reikalavimai tie buvo statomi, kurie atsišaukimuose buvo nurodomi.

Parinktųjų, gabesniųjų darbininkų kuopose ir susirinkimuose socialdemokratų buvo aiškinama, kad iš dabartinės ponų arba buržuazijos valdžios darbininkas nesulauks nieko gero, nes ji eis prieš jį ponų pusėj; — kad tuomet tegalima bus tikrai pagerinti jo gyvenimas, kada darbininkų kliasa atims valdžią iš buržuazijos ir paims ją į savo rankas. Tas-pats buvo aiškinama kai-kuriuose partijos atsišaukimuose. Patį valdžią, kaip tai ir buvo laukę socialdemokratai, padėjo jiems «atverti darbininkų akis». Ji vis tankiau pradėjo kištis į streikus ir užstoti fabrikantų ir meisterių reikalus, persekioti streikininkus, kalinti ir varyti iš Lietuvos «kursytojus» (susipratusius darbininkus ir inteligentus). 1896, 1897, 1898 ir labiausiai 1899 metais, Vilniuje daugiausiai, nukentėjo

daugybė mūsų gerų draugų; kiti jųjų, kaip daktaras *Andrius Domaševičia*, ilgus metus Sibire išbuvo.

Tečiaus tokis persekiojimas nė partijos nesulaužė, nė darbininkų «nenuramino». Darbininkai netik nenustojo streikavę, bet da įniršo; ne kartą atsitikdavo taip, jog jie pamušdavo streiklauius (tuos savo draugus, kurie daugumai draugų nutarus streiką, nenorėjo streikuoti), susiremdavo kartais su policija, 1897 m. užmušė vyresnįjį šnipą Rafalką. Jie pradeda suprasti vienybės reikalingumą netik tarp savęs, bet ir su kitų miestų ir šalių darbininkais: kada 1897 m. Peterburge įvyko dideli streikai, Vilniaus darbininkai sujautė jiems ir nusiuntė pašalpą pinigais. Darbininkų gegužinės, įtaisomos viso pasaulio proletarų vienybės nurodymui, kas kartas buvo skaitlingesnės ir iškilmingiau apvaikščiojamos.

Lietuvos socialdemokratų partija smarkiai varė savo darbą. Ji kėlė streikus, steigė kovos išdus, rašė ir spauzdino atsišaukimus [daugiausiai lenkų kalba], kuriuose kvietė prie streikų visokių amatų darbininkus, aiškino policijos ir buržuazijos darbus, skelbė reikalingumą politiškiosios laisvės, aiškino svarbumą pirmosios gegužės šventės, garsino, ko nori socialdemokratai. Vienas tųjų atsišaukimų plačiai pragsėjo, — tai buvo atsišaukimas 1898 m. dėl atidengimo Vilniuje Muravjovo-Koriko stovylos; jį atkartoję net užsienių laikraščiai.

Nuo 1896 m. ji pradėjo leisti lietuviškus ir lenkiškus darbininkų laikraščius. Tai buvo *Lietuvos Darbininkas* [išėjo 3 numeriai, lietuvių ir lenkų kalba], *Aidas Lietuvos darbininkų gyvenimo* [nuo 1897 m., tai lenkų, tai lietuvių, tai abiem kalbom] ir kiti. Buvo taipgi išleista keliatas knygelių lenkų ir lietuvių kalba. Raštus rūpino daugiausiai 1898 m. susitvėręs «Užrubežinis susivienijimas Lietuvos socialdemokratų partijos». Turiu paaiškinti, jog nors knygos, atsišaukimai ir laikraščiai pagal reikalo lietuvių ar lenkų, ar abiem kalbom buvo leidžiami, tečiaus lenkiškai kalbantieji, Vilniaus ir Kauno darbininkai geriau, negu lietuviškai kalbantieji ūkio darbininkai, buvo aprūpinti raštais, nes naudojosi ir kitų partijų, lenkų leidžiamais; beto ir inteligentijos miestuose buvo daugiau negu sodžiuų. Sodžiuų galima pasakyti, tik Suvalkų gubernijoje buvo kiek padaryta. Užtai gi atsitikus 1899 m. dideliem suėmimam Vilniuje ir nubaudimams Suvalkų gubernijoje, Lietuvos darbininkų judėjimas kuriam laikui visiškai buvo apsistojęs. — Darbininkų judėjimas pas mus 1892–1899 m. aprašytas Amerikoje 1900 m. leistoje knygelėje, A. Lietuvio ir N. N. sustatytoje antrašu *Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje*. 58 pusės.

(Toliaus bus).



## Blaivosi...

Blaivos ir nyksta	Aušta ir švinta —
Ukai — tamsybė,	Aušra vienybės;
Nors siunt' ir pyksta	Lyg rasa krinta
Nuožmi niekšybė...	Perlai lygybės.
N'išraus jau niekas	Nušluostys žemei
Pasėto grudo, —	Veidą kraujuotą,
Kaip tekąs vanduo	Nandosis lygiai —
Neperkeis budo.	Kas gamtos duota...

Blaivos ir dila —  
Skurdas žmonijos...  
Šviečia ir kila —  
Mokslas draugijos...

*Menkutis.*



## POLITIŠKOS ŽINIOS.

**Svedija.** Abudu atstovų butai (žemesnysis arba žmonių atst. butas ir ponų atstovų but.) nubalsavo panaikinti dviejų butų rinkimų sistemą ir įvesti vieną butą. — Įnešimas apie įvedimą balsavimo tiesų ir moterims, lygiai su vyrais, balsų dauguma atmetas žemesniamjam bute ir dėlto aukštasis butas nė nebalsavo. Moters da turi daugiau kovot už savo tiesas.

**Rumunijos** karalius 10 dieną šio mėn. paleido parlamentą ir paskyrė naujus rinkimus pradžioj berželio šių metų. Naujas parlamentas susirinks 20 berž. — Naujieji rinkimai duos žmonėms progą išreikšti savo mislį apie naują vadinamą liberališkąją valdžią, kuri tokias skerdynes įkūrė mėnesis atgal.

**Anglijos Indija.** Čionai iškilo tikra revoliucija — sukilimas indų prieš anglų valdžią, kuri su savo ponais baisiai juos persekioja ir kankina. Paskutiniu laiku vienok praneša, kad sukilimas numalšintas. Bet tas «pranešimas» atsikartoja per 10 metų po kelis kartus: indai neliauja kilę prieš užpuolikus.

**Maskolija.** Pasklido išpūdingos žinios apie suokalbius, kurių tikslas nužudyti carą. Pirmas suokalbis, atidengtas Peterburge, susidedas iš 80 žmonių, kurių tarpe yra kariumenės vyresniųjų (aficerių) ir šiaip žymių ypatų. Tai būk ešas revoliucionierių suokalbis. Kitas suokalbis, prie kurio teipgi priguli aukštos ypatos, tai reakejionių, kurie caro neapkenčia už jo silpnumą ir nemokėjimą nuslopint revoliucijos.

Finlandijos senatas įvedė pasportus įeinantiems į Finlandiją. Tą padašė reikalanjant caro valdžiai, kuri nori sugaudyti visus Rusijos revoliucionierių delegatus, kurie seimavoja dabar Londone.

Caras pripažino badaujantiems žmonėms paskirti 6 milijonus rublių pašėlos.

Duma jau būtų buvusi šiose dienose išvaikyta, jei, kaip praneša telegramos, nebūtų ant caro padarius įtekmės Anglijos valdžia.

Finlandijos parlamente, kaip žinoma, yra atstovais 19 moteriu. Viena iš jų išrinkta į parlamento vice-prezidentus.

Tuojaus, kaip tik ansroji дума pradėjo darbuotis, caras buvo pasirašęs po prisakymu apie jos paleidimą. Laukiama, kad tas neuzilgo įvyks, bet da vis tęsiasi tolyn.

Jekaterinoslave per dvi dienas ėjo mūšis tarp policijos ir užsibarikadavusių vienam name anarchistų (?) kuopos. Du policijantai toj kovoj žuvo.

Lodzium (Lenk.) kazokai užmušė ir sužeidė 65 Kuttnerio fabriko darbininkus. Tą jie padarė įpykę už tai, kad plėšikai atėmė iš pačtos 2000 rublių ir pabėgo; tai jie atkeršijo nekaltiems žmonėms.



## DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

**Maskolijoje:** — Kaspijos jurininkų streikas, tęsiasi daugiau kaip mėnesį, gal jau baigsis: garlaivių savininkai šiek tiek nusileidžia. Valdžia, vienok, rūpindamos savininkų reikalais, atsiuntė Baltijos kareivius-jureivius ir dėlto kai kurie garlaiviai pradeda vaikščiot. Dirbtuvių darbininkai kiek galėdami šelpia jurininkus. — Odesos osto (priplaukos) darbininkai ir jurininkai išnaujo pradeda streikuoti. Jų vietą užima «tikrieji rusai»

\* \* \*

Lodziaus (Lenkijoje) lokautas (pabrikų sustabdymas), tęsiasi kelis mėnesius, pasibaigė. Darbininkai, baisiai suvarge, turėjo po-

nams pasiduoti; susirinkę 27 kovo į visuotiną savo susirinkimą balsavo, ir 2401 balsas buvo už pasidavimą, 1875 — prieš, o daugelis atsisakė nuo balsavimo. Priimta, kad ir nenoroms, pabrkančių reikalavimai: 1) atstatyti 98 darbininkus, 2) atsprausyti direktoriaus Stefensono, 3) pradēt darbą senomis sąlygomis ir 4) pavesti pabrkančiams patiems atstatyti darbininkus ir uždaryti pabrkančią išanksto nepranešant apie tai darbininkams.

Darbininkai dabar rūpėsis susijungt į tvirtą sąjungą. Lokauto laiku daugybė darbininkų nukentėjo nuo krikščioniškosios ir tautiškosios lenkų «demokratijos», kuriuodvi rengė skerdynes nepaklusniams.

\* \* \*

Berlyno ir apielinkės mūrinių meisterių draugija nutarė gegužės 18 d. padaryti lokautą, t.y. sustabdyti visą darbą prie triubų mūrėjimo. Tokiu būdu su viršum 100 tūkst. (100.000) darbininkų netenka darbo. Meisteriai tai daro dėlto, kad užbėgti už akių darbininkams, kurie vieton 9 valandų reikalauja 8 v. darbo dienos ir kad meisteriai neišpildė to reikalavimo, tai pradėjo rengti streiką, kurs, jei įvyks, bus viens iš didžiausių, koki kada nors buvo Vokietijoje.

\* \* \*

Iš Bakų per Peterburgą pranešama, kad Kaspijos jurių žibalo laivyno streikas visiškai neturi kloties; botai išnaikinti netikėta ugnia ir pragaro mašinomis.

\* \* \*

Ludwigatene, Bavarijoj, 3000 streikininkų užpuolė ant streiklaužių. Vietinė policija ir žandarmerija nieko negal padaryt. Keturi policijantai sužeisti pištalieto šūviais ir akmenimis.



## LIETUVOS DARBININKŲ JUDĖJIMAS.

Panevėžy gyvuoja trīs bepartijinės darbininkų sąjungos (unijos). Seniausia ir stipriausia iš jų tai Montvilo darbininkų sąjunga. Prie jos priklauso 96 sąnariai iš Montvilo lielių pabrkančio ir laukų darbininkai. Toliau yra kurpių sąjunga, susidedanti iš krikščionių ir žydų, ir malunininkų sąjunga, neseniai įsikūrus. Pastarosios tikslas — suvienyti visus Panevėžio ir jo apskričio darbininkus, o paskui pasirūpinti susilieti su Montvilo darbininkų ir darbininkų sąjunga.

Daugelyje vietų darbininkai laikomi šuns vietoj: ponai ir jų užveizdos tankiai apmuša darbininkus, ne tik ką medegiškai išnaudoja. Darbininkų sąjungos tik apvaldys ponų žiaurumą.

Suvalkų gubernijos dvaruose darbininkai ikišiol samdomi metams nuo šv. Martyno. Dabar darbininkai reikalauja «metų nuo Jurginių», t.y. nuo pavasario, nės mat ponai pradėjo «bausti» neramuosius ir iki rudenii (Martynai) apsidirbė, nesamdo jų per žiemą. Tad vėl įvarginti darbininkai eina pas poną už pusdykę jam pasiduoda.



## Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

*Kruvinasis streikas.* San Francisco mieste, Kalifornijoje, strei-

kuoja tramvajų (karų) darbininkai. Gegužės 7 d. miestas išrodė, kaip karės metu. Pasamdyti streiklaužiai pradėjo vežinėti po miestą, bet visuomenė užjaučia streikininkus ir nesėda į karus, bet dar olbija streiklaužius. Šitie pradėjo šaudyt į minią: paleido 1000 šuvių. 4 ypotos užmušta, 17 sužeista. Iš minios pasipylė akmeninis lytus ant tramvajų. — Dabar viskas aprimo. Karai slankioja, bet nieks jais nevažiuoja. Darbininkai nutarė, kad tramvajai turi būt miesto nuosavybe, o ne privatiškų kompanijų.

*Vergija* pietinėse Amerikos valstybėse vis nesiliauja, nors jau seniai panaikinta. New Yorke dabar eina byla prieš «Prairie Pebble Phosphate» kompaniją, kurią skundžia du rusai [gal lenkai] Brodski ir Boreski, kuriuodu pamatę laikraščiuose apgarsinimus, parsisamdė kompanijai dirbti Floridos kasyklose ir iš ten negalėjo ištrūkt, nes buvo prisakyta, kad jei bandysią bėgt, tai busią uždaryti į kalėjimą. Brodski bandė bėgt iš tos vergijos ir tikrai tapo įkištas į kalėjimą.

New Yorke streikuoja uostų darbininkai ir stropiai organizuojasi į sąjungą; iki šiol jau apie tūkstantis prisidėjo prie sąjungos. Reikalauja po 40c. už darbo valandą dieną ir 60c. — naktį (ikišiol gaudavo po 25 — 30c.).

*22 val. darbo diena.* Omaha, Neb. — Tik-ką išėjo į aikštę, kaip ilgai geležinkelio valdininkai dirba. Vienas tų valdininkų Ptack dirbdavo nuo 3-čios iš-ryto iki 12-tai nakties. Tankiai traukiniai pasivėlina, tai jis gaudavo pareit namo tik 1 ar 2-rą valandą po vidurnakčiui. Abelnai konduntoriai tankiai turi dirbti po 18-20 val. per dieną, o vienas neseniai dirbo be pertraukos 48 val. Dėl tokio nuovargio ir tos teip tankios nelaimės atsitinka ant geležinkelių.



## Protokolas III Susivažiavimo Liet. Soc. Part. Amerikoje.

*Susivažiavimas atsiliko 28 — 30 d. balandžio ir 1 — 2 d. gegužės, Waterbury, Ct., 103 Green Str.*

Posėdis 1. 10.30 valandą išryto 28 balandžio 1907 m. LSPA.

C. Organizatorius, drg. A. Petratis atidarė susirinkimą ir pasakė prakalbą į visus draugus, linkėdamas gerų pasekmių nutarimuos III Susivažiavimo LSPA., sveikindamas visus draugus ir drauges.

1). Paskirta komisija peržiūrėti mandatus delegatų į III Susivažiavimą LSPA. Į komisiją išrinkta šios ypatos: Dubickas, Pruselaitis ir Garkauskas.

2). Surinktus mandatus komisija pertikrino ir atrado šiuos draugus su mandatais:

34-os kuopos:

1) J. Pruselaitis, 2) A. Žilinskas, 3) M. Glinskas, 4) P. Pricevyčintė, 5) S. Senkus, 6) S. Garkaukas;

24-os kuopos:

7) J. Baltrušaitis;

4-to rajono:

8) P. Dubickas;

1-os kuopos:

9) A. Kvederas, 10) J. Stirbis, 11) A. Rušinas, 12) V. Preikštas, 13) A. Bernotas;

4-os kuopos:

14) K. Gugis;

19-os kuopos:

15) J. Stankus, 16) J. Grinius, 17) J. Šukis, 18) A. Jurgelionis, 19) M. Jurgelionienė;

- 16-os kuopos:
- 20) J. Verbila;
- 5-os kuopos:
- 21) K. Senkus;
- 49-os kuopos:
- 22) S. Stankevychius;
- 11-os kuopos:
- 23) S. Lingis;
- 27-os kuopos:
- 24) J. I. Kazlauckas;
- 52-os kuopos:
- 25) P. J. Sinkus;
- 26) Atstovas anglų Socialist Party — A. Beutter;
- 27) Atstovas Lietuvos Soc. Dem. Partijos — P. Grigaitis;
- Centro komitetas:
- 28) Petratis, 29) Rutkus, 30) Andziulaitienė, 31) Širvydas,
- 32) Bukšnaitis;
- 33) Čarterio Komisijos sąnarys, Perkunas.
- 3). Prakalba anglų «Soc. Party» atstovo Beutter.
- 4). Prakalba LSDP. atstovo P. Grigaičio.
- 5). Išrinkta: a) Pirmsėdis antramjam posėdžiui — J. Šukys, b) Protokolų raštininkai: J. I. Kazlauckas, ir A. Bernotas, c) Presos komitetas: P. Pricevyčiūtė ir K. Rutkus.
- 6). Rezoliucijų komitetas: J. Baltrušaitis, J. O. Širvydas ir J. Grinius.
- 7). Knygų peržiūrėtojai: S. Lingis, J. Verbila ir K. Stankus.
- 8). Maršalka S. Senkus.
- 9). Dienos tvarkos surengimui išrinkta: A. Žilinskas, S. Stankevychius, J. Baltrušaitis, J. Grinius ir M. Glinskas.

Posėdis 2, prasidėjo val. 2.30 po pietų 28 baland.

- 1). Posėdį atidarė C. Organizatorius drg. Petratis, ir paprašė naujų komitetų ir pirmsėdžio užimti savo vietas.
- 2). Perskaityta laišakai ir telegramai su linkėjimais III Susivažiavimui LSPA.
- 3). Perskaityta protokolas II Susivaž. LSPA., [tilpęs organe LSPA. «Kovoje»].
- 4). Raportas C. Org. LSPA., Petratčio. Priimta.
- 5). Raportas susinešimų raštininko drg. Rutkaus. Priimta.
- 6). Raportas finansų rašt. P. Bukšnaičio. Priimta.
- 7). Raportas Čarterio Komisijos, [J. Perkuno]. Priimta.

Posėdis 3. Valanda 8.30 iš ryto, 29 baland.

- 1). Posėdį atidarė drg. J. Šukys, primindamas Susivažiavimui išrinkti pirmsėdį 3-iam posėdžiui. Pirmsėdžiu tapo išrinktas Grinius, kurs tuo ir užėmė vietą.
- 2). Perskaityta protokoliai 1 ir 2 posėdžių; priimta.
- 3). Perskaityta laišakai ir telegramai.
- 4). Raportas išdininkės Andziulaitienės. Priimta.
- 5). Raportas knygiaus drg. A. Bernoto. Priimta.
- 6). „ Redaktorius J. O. Širvydo. Priimta.
- 7). „ Administratoriaus Rušino. Priimta.
- 8). „ Atstovo LSDP. P. Grigaičio. Priimta.
- 9). Visi nesutinkanti su raportais turi paduoti ant popieros paaikškinimus tam tikrai komisijai [kuri bus išrinkta] dėl apsvartimo.

Posėdis 4. Val. 1.10 po pietų 29 bal.

- 1). Posėdį atidarė drg. Grinius. Pirmsėdžiu pasiliko išrinktas drg. Petratis.
- 2). Kuopos, kurios prisiuntė įnešimus ir delegatus, neturi susivažiavime balso. Kuopos, kurios tik įnešimus prisiuntė, be delegato, turi savo įnešimuose po vieną balsą.
- 3). Susivienyt su anglų «Socialist Party» negalima: biuras

«Soc. Party» reikalauja, kad kiekviens sąnaris LSPA. mokėtų po 10c. į «S.P.» išdą. 13 balsų — susivienyt, 15 — ne. Pasilieka referendum.

4). Vardas «Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje» nutarta permaitinti į «Lietuvių Socialistų Sąjungą»; angliškai: «Lithuanian Socialist Federation».

5). Čarterio išėmimas pavesta naujai išrinktam Pildomamjam Komitetui, susižinojus su senuoju Čarterio Komitetu.

6). «Kova» yra nuosavybė Liet. Soc. Sąjungos ir bus išleidžiamą po firma Liet. Socialistų Sąjungos Amerikoje.

7). Jeigu «Kovą» ne bus galima išleidinēt Pennsylvanijos valstybėj vardu L.S. Sąjungos, tai Pild. Komitetas turi perkelti tē, kur bus galima.

8). Išrinktas komitetas sutaisymui konstitucijos LSS. turi surinkti medegą ne ilgiau kaip per du mėnesiu ir paskirtų sau vietą susivažiuoti dėl apdirbimo. Sąjunga (Partija) lėšas apmokės.

9). Konstitucijos komitetan išrinkta ypato: J. O. Širvydas, J. Šukys, Dubickas, A. Bernotas ir J. Baltrušaitis (kaipo pirmsėdis komiteto).

10). Apdirbtos konstitucijos galutinas užtvirtinimas tur eit per kuopų referendum.

Posėdis 5. Valanda 8.30 išryto, 30 bal.

- 1). Drg. Petratis atidarė susirinkimą. Pirmsėdžiu 5-tam posėdžiui tapo aprinktas drg. Gugis, vice-pirms. — J. Šukys.
- 2). Perskaityta protokolas 3-čio ir 4-to posėdžių, ir priimta.
- 3). Laiškai su linkėjimais ir telegramai perskaityta ir priimta nuo kelių draugų laišakai su pinigais: a) Jusaitis, Easton, Pa. 1.00; b) J. M. Danielius, New York, N.Y. 1.00; c) J. Andziulis, Brooklyn, N.Y. 1.00; d) J. Ilgandas paaukavo 10.00 «Literatūros Fondan, tuos ką jam LSPA. buvo skolinga.
- 4). Visi Susivažiavimo nutarimai turi būt atspaudinti ant mimiografo ir išsiuntinēti visoms kuopoms ir pavieniams dėl patvirtinimo.
- Kuopos ir pavieniai peržiūrēs kiekvieną nutarimą skyrium užtvirtis, pataisys arba atmes. Per mėnesį laiko turēs tie visi nutarimai sugrįžt Sąjungos sekretoriui, kuris ant kiekvieno nutarimo suskaitys balsus kuopų, pridėdant 1 balsą nuo Susivažiavimo ir balsų dauguma bus užtvirtinta.
- 5). Nutarta nusiųst nuo III Susivaž. LSPA. pasveikinimus atstovams LSDP. į dūmą.
- 6). Pasveikinimus apdirbs rezoliucijos komitetas ir paves peržiūrėti III Susivažiavimui; vėliau sekretorius pasiųs prigulinčiai.
- 7). Susinešimai LSS. su LSDP. bus atliekama per Sąjungos sekretorių.
- 8). Išrinkta revoliucijos šelpimo komitetas į kurį įeina 3 ypotos.

Posėdis 6. Valanda 1.45 po pietų 30 bal.

- 1). Posėdį atidarė drg. Gugis. Pirmsėdžiu aprinktas J. O. Širvydas, vice-pirms. — Gugis.
- 2). Rev. šelp. kom. turi būti po kontrole Pild. K-to; surinktų rev. šelp. aukų, jis negali laikyti pas save daugiau, kaip 500.
- 3). Komitetas gal būt išrinktas iš įvairių miestų.
- 4). Į Rev. Šelp. Kom. išrinkta šios ypato: a) pirmsėdis J. Šukys, b) išdininkas J. O. Širvydas, c) rašt. J. Pruselaitis.
- 5). Išdininkas turi būt po kaucija nemažiau kaip \$500. Bandso lėšas apmokēs LS. Sąjunga.
- 6). Išrinktas komitetas turi tarnauti iki IV Susvaž.
- 7). Atstovas Žydų Socialistų-teritorijalistų J. Kocertin ir atst. žydų-socijalistų «Bundo» S. Wolodzin išreiškē linkėjimus III Susivaž. LSPA.
- 8). LSDP. atstovas, visuose darbuose Jungt. Valstybėse turi

turėti susinešimą su Pildomuoju Komitetu.

9). Komisija išrinkta ištyrėti klausimams konferencijos, atsi-  
buvusios 30 d. Gruodžio .06 m. Philadelphia, Pa. Į kom. įėjo: J.  
Baltrušaitis, J. Šukys ir J. Grinius.

10). «Kovos» prenumerata: LSS. nariams 50c. metams, o ne  
nariams 2.00 metams.

11). Prenumeruot «Kovą» ne priverstinai reikalas kiekvienam  
nariui.

12). Naujasis prenumeravimas «Kovos» ir narių mėnesinė mo-  
kestis bus mokama nuo to laiko, kaip bus užtvirtinta konstitucija.  
Iki tam laikui mėnesinė mokesčiai ta pati.

13). Mėnesiniai priedai prie «Kovos» palikta apsvarstyti Lite-  
ratūros Komitetui.

14). Į vietą stampų [mėnesinių mokesčių ženklelių] bus pa-  
dirbta antspaudos [pečetukės]. Kad Pild. K-tas pasirūpintų tas  
antspaudas padirbt, o kožna kuopa nusipirkto jų už tą pačią pre-  
kę, kiek kaštuos.

Posėdis 7. Val. 8.30 iš ryto 1-mą gegužės.

1). Susirinkimą atidarė Gugis. Pirmsėdžiu 7-am posėdžiui ta-  
po aprinktas Stirbis, vice-pirms. — Gugis.

2). Perskaityta protokolas 6-ojo posėdžio ir priimta.

3). Perskaityta telegramai ir laišakai su linkėjimais III-iam  
Susivaž. LSPA. Drg. Antano Stočkaus prisiūsta 1.00; tapo pada-  
linta 50c. rev. reik. ir 50c. «Kovos» fondan.

4). III Šusivažiavimas atrado reikalingu išrinkti tris LS. Są-  
jungos komitetas: a) Pildomasis Komitetas, b) Veikiamasis Komitetas ir c) Raštų [literatūros] Komitetas.

5). Prie redakcijos pripažinta paskirti dvi ypatas: redaktorių  
ir administratorių. Administratorius su žinia Pild. K-to, paims  
zecerių kiek bus reikalinga.

6). Pildomasis ir raštų komitetai turi susidėti iš trijų ypatų  
kiekvienas.

7). Pripažinta atidaryti agitacijos fondą.

8). Išrinkti vieną LSS. sekretorių ir jam mokėti algą.

9). Keliaujantis agentas nereikalingas.

10). Administratorius turi atsakyti už visą LSS. redakcijos  
turtą.

11). Redaktoriaus alga — \$ 60 mėnesiui. Administratoriaus  
alga — \$ 50.

12). Sekretoriui bus mokama alga po \$ 50 kas mėnuo.

13). Redaktoriūm tapo aprinktas vienbalsiai J. Baltrušaitis  
[nes J. O. Širvydas nuo tarnystės atsisakė].

14). Administratorium didžiama balsų išrinktas, A. Rušinas.

(Užbaiga seka)



## SANJUNGOS REIKALAI.

Aš pritariu 4-tos kuopos įnešimui, kad apgavingi apgar-  
nimai nebutų priimami į «Kovą». Teipgi, kad mokslaeiviai  
lankanti augštesnius mokslus Amerikoje ir dirbanti ant soci-  
jališkos dirvos netik turi but paliuosuoti nuo mėnesinių duo-  
klių, bet turėtų gauti ir organą «Kovą» už dyką. Jeigu atsi-  
šauktų iš mus vienas, kitas draugų mokslaeivių, dirbančių  
ant socijališkos dirvos, melzdams sušelpiti laikraščiu, argi mes  
jam galėtume atsakyti? Abejonės nėra, kad — ne. Tai-gi ne-  
laukim, idant mūsų maldautų, nes mes žinom gerai, kaip mus  
mokslaeiviai stovi finansiškai. Lai kuopos savo susirinkimuo-

se tą apsvarsto rimtai ir leist per referendum.

Su socijališkais linkėjimais

Ketchikan, Alaska.

F. Dulskis.

## Agitacijos reikaluose.

Pazvelgus į bėgi draugijos matai dideles permainas kiekvie-  
nos dienos. Tas, kas vakar buvo geru ir tobulu, šiandien  
jau netinka; kaip tai — mašinerijos, kurios pirm dviejų są-  
vačių prašalino šimtą darbininkų iš darbavietės, tai šiandien  
naujai išrasta mašina prašalina du šimtu darbininkų, tą patį  
darbą bedirbančių.

Taigi kyla mokslas kyla ir draugija drauge su mokslu.  
Štai naujasis K. Markso mokslas — socializmas sudrebino vi-  
sus pasaulės vainikotus siaubunus, siurbiančius tukstančių  
milijonų proletarų kraują. Bet tikrai jau artinas galas tam  
visam išnaudojimui, nes jau proletaras negali nešti sunkesnio  
jungo ant savo nugaros, kaip ikišiol nešė. Nusistebėt reikia,  
kaip patiri iš laikraščių, kad šešesdešimtis tukstančių mokį-  
tojų po įvairias Jungt. Valstybių vietas pradėjo platinti soci-  
jalizmą. Galima sakyti, jau artinas toji laiminga socializmo  
respublika.

Tik truksta mums, lietuviams, agitatorių, nes agitacija  
uždega visuomenei socializmo jausmus, agitacija praplatina  
socijališkos filiozofijos rašliavą (literatūrą) ir suteikia daugy-  
bę skaitytojų laikraščiu. Kalbėtojas uždega jausmus jojo  
ypatoje, kokius ten jam negirdėtus, bet kartą girdėjus, negal  
sau išguldyti vargšas darbininkas; sako, reikia užsirašyti «Ko-  
vą» tai supažindis arčiaus su principais socializmo. Taigi  
truksta mums agitatorių, bet klausimas, kur juos gauti, nes  
anie nedygsta, kaip grybai po lytui?

Taigi aš matydams reikalą agitacijos prisiunčiu 1 dolerį.  
Aukaudams 10c ant savaitės nenuskriausiu savęs. Už dešimtis  
savaičių prisiūsiu daugiau. Verčiaus negersiu dviejų stiklų  
alaus kas savaitė ir aukausiu po 10c agitacijos reikalams.  
Kas daugiau?

F. Dulskis.



## Korespondencijos.

Melrose Park, Ill. — Balandžio 1 d. sustreikavom 17  
mašinistų, dirbtuvėse Latrobe Stell and Coupler Comp., pa-  
duodami šiuos reikalavimus: 9 valandų darbo diena, 34 cen-  
tai už valandą — minimum (mažiausiai), pridėtinis dar-  
bas (overtime) lig 10 val. vakare — 50%, o po 10 valandos  
— 100%.

A. Dumbris.

Minersville, Pa. — Balandžio 23 d. 15 LSPA. kuopa

parengę prakalbas anglekasių svetainėje. Susirinkimą atidarė J. Ramanauckas. Pirmiausiai Julė Mikalavyčiūtė deklavo eiles: «Kas auksą žemėj randa, kas iškasa anglis». Po deklamacijai perstatė kalbėtoją P. Grigaitį. Drg. G. užėmęs vietą, pradėjo pirmiausia apie revoliuciją Rusijoje; aiškiai ir suprantamai nurodydamas biauriausius pasielgimus dabartinės valdžios, kuri su pagelba dragunų ir kazokų priverčia užmokėti nepakeliamus mokesčius, išplėšia ne vienam gal paskutinę kapeiką ir vėl sunaudoja prieš tuos pačius mokėtojus, padidindama policiją, šnipus, juodašimčius; šiame laike žmonijos gyvastis ir turtas priguli vien nuog malonės policijos ir juodašimčių.

Du draugu J. M. Jasulevyčius ir J. Draugelis perėjo per susirinkusius ir surinko aukų \$ 32.25; už įeigos tikietus 15.25, viso — \$ 47.50. Laike pertraukos deklavo eiles Marė Tampauckienė, bet dėl trumpumo laiko nebuvo išsilavinus gerai atlikti savo uždavinį. Antrą kartą drg. P. G. kalbėjo apie Amerikos darbininkų padėjimą, aiškiai nurodydamas, kad ir mes esame baisiai kapitalistų išnaudojami, ir tik vien dėl mūsų nesusipratimo. Aiškino, kad kiekvieno darbininko priedermė prigulėti prie socialistų partijos, nebūti socialistu reiškia būti priešu darbininkų. Prakalbos tęsėsi nuog 8 iki pusei 12-tos vakaro. Publikos susirinko nedaugiausia, tam užkenkė biaurus oras. Susirinkusieji užsilaukė ramiai; prakalba labai visiems patiko, ką klausytojai išreiškė gausum plovimu delnų. Ištariam širdingą ačių drg. Grigaičiui už atsilankymą, teipgi ir visiems aukavusiems. — Išlaidos surengimo prakalbų: Už svetainę 8 dol.; P. Grigaičiui kelionės lėšos 5

## Studentas.



O kartais žmogus negali ar nenori daryti iš savo liuso noro, tai daugelį kartų esi atlikti jau priverstas: ypač, jeigu da man, tau, ar trečiam kas—nors slidžiai pakasys kailį. Tuomet visko atsiranda: ir noro, ir energijos netruksta ir, teip dažnai kaltinamo, laiko. Tai tikra teisybė.

Jei netikite, — tik žiūrėkite:

Šit, pavyzdžiui, Valparaiso studentai. Seniai, jau seniai reikėjo jiems patiems pabandyti ir «Kovos» skilčių, o kad jie sau tylėjo, tai juk ką—gi čion kaltįsi? Ir jų nieks nekaltino, o kurs—ne—kurs, žiūrėk, da ir mandagiai pakuteno jų ambiciją. — Studentai, girdi — Valparaiso studentai! Na, ir gal da jie būtų ilgiau sau besigėrėję garbiu studentų vainiku, jeigu nebutų pajutę jame — spyglių...

Juk štai «Kovos» No. 11 «Mūsų pamatiniai reikalai» teip skardžiai uždainavo, jog ne—tik Valparaisiečių vainikėlis pasirodė spygliuotas, ne—tik jį jiems nukirsta nuo kilto skruosto, tečiaus... o, baisi šventvagystė! Valparaisiečius ir net visus jų «confratres in lauris» nušluota, ką sakau? — iš-

dol.; atspaudimas plakatų ir tikiety 2.25 — viso \$ 15.25. Liekasi 32.25. K. Savukynas pridėjo 50c; tokiu budu viso \$ 32.75 Pinigai pasiūti «Kovos» Red.; skiriami LSDP.

**Valparaiso, Ind.** — Džiaugsmo ašaros vilgina akį, mant, jog kaskarts vis labin kyla ta putojanti banga, kuri gamina prapultį dabartiniam kapitalizmo surėdymui. Bunda visuos kampeliuos nuvarginta liaudis ir spindulys tyro protavimo pasiekia retėžiais apkaltą krutinę.

Ateis laikai, atbus vaikai ir virs nauja gadynė!.. Bet tie vaikai jau bunda, bunda ir tuokias į vieną galingą armiją, paduodami viens kitam brolišką ranką, traukia prie pavergtos ir nuslopintos minios, idant jai padėtų kovot su visu tuo, kas yra suplėkęs, netikęs, kovot su išgamoms ir prispaudėjais!

Aš kalbu apie mokslaeivius Valparaiso universiteto. Pasukiniame susirinkime Literatūriškos mokslaeivių draugijos tapo įneštas, nekurių draugų, užmanymas apvaidkščioti darbininkų šventę — pirmą Gegužės; tam įnešimui dauguma pritarė, bet dėl kurių—nekurių priežasčių liko atidėtas ant sekmadienio — 5 šio mėnesio.

Atėjus tai iškilmingai dienai, į vieną universiteto salę sesirinko su viršum 30 draugų—mokslaeivių, tarpe kurių ir trys moteris (dvi lietuvaitės ir viena latvė) buvo. Drg. Š., atidarydamas susirinkimą, paaiškino apie svarbumą tos šventės, kviezdamas visus atjausti kovojančiam proletarijatu. Potam vienas po kito išėjo keli kalbėtojai, kurie nurodinėjo reikalingumą kovos su išnaudotojais. Laike pauzų buvo sakomos deklamacijos ir dainuojamos revoliucijoniškos dainos.

trinta, į nieką paversta visoje plačioje Amerikoje. Studentų (lietuvų), girdi, Amerikoje — nėra! Ne, — tokia skriauda, — butinai «šaukia į dangų atmonijimo!» — Akis — už akį!

Priversti esame ginti savo kailį!...

\* \* \*

Studentas. Ištikro — koks tai keistas žodis? Kad tik išgirdavau tą vardą, kuomet dar jo nesisavinau, tuoj vaidentuvės akise atsistodavo man patogus jaunikaitis: atviro, drauge ir gilaus veido, žiezdrų akių, rimtos kaktos, o ypač — karštos—karštos krutinės. Pirmiaus — mačiau jusius, kaip putė prieš vėją, prieš audrą — gardžiai nusičiaudė, vėliaus, — kaip spriktavosi su kardu ar durtuvu, spiaudė prieš šviną... Ir vis jo krutinė guviai siubavo, virė, — matyt, joje karštas kraujas. Baisiai patogus man buvo tasai jaunikaitis! Ot, rodos, pagriebiau į glėbį ir taip dručiai—dručiai suspaudžiau, kad nuo jojo turėtų butinai ir manoji užsipliekti krutinė!...

Ko tie kvailiai nesapnuoja?

— Proto dar truksta dėl jų!...

Šitai jau ir aš studentas! ir dar Valparaisietis! Draugų turiu net į 50 suvirš. Visi vyrai — kaip aržuolai! Krutinės — jauros, dar, rodos, garuoja, vyrai — kaip aržuolai, — didžiausią uolą, sakytum, į jurės nuverstume!... Ir teip man ir, rodos, mums visiems buvo ramu, patogu, — tik neilgam...



Užsibaigus prakalboms, buvo nuimtas paveikslas visų dalyvavusių apvaikščiojime draugų.

Kaip malonu matyti, jog kaskartą labin dideliais žingsniais žengia susipratimas tarp mūsų jaunuomenės.

Daugiau tik mokslo, tyro mokslo, o su jo pagelba sugriausime murus bastilijų ir nusikratysim tą jungą, į kurią mus pajungė despota ir išnaudotojai!

*Mokslaeivis.*

**Brooklyn, N.Y.** — Gegužės 6 d. 9-tą valandą ryto sutreikavo Brooklyn'o «didžiosios peklos vergai» t.y. didesės cukraus dirbtuvės darbininkai.

Jie reikalauja: 1) darbo dienos sutrumpinimo iki aštuonių valandų; 2) algos padidinimo iki 20c valandai; ir 3) unijos pripažinimo.

Darbdaviai sutinka dabar padidinti darbininkams algą trim centais už valandą (pirma darbininkai gaudavo po 14½ — 15c už valandą), bet darbininkai varysią streiką toliau.

*J. Valiutkevychius.*

**Spring Valley, Ill.** — Gegužės 1 d. buvo darb. šventės apvaikščiojimas su prakalboms ir dainoms. Dalyvavo draugystės «Ukėšų» ir «Lietuvos Sunų» ir socialistų kuopa. Susirinkimą atidarė drg. Merevyčius su prakalba, kaip yra darbininkas kapitalistų skriaudžiamas. Drg. Jezavitas aiškino, kas šiandien do diena ir kaip ją viso svieto darbininkai švenčia. Jezavitiene su Deltuviute dainavo Marselietę. Drg. Vienbis-

kis kalbėjo apie mokslą ir vienybę. Baltrušaitis savo kalboje nurodė kaip darbininkas savo rankoms geležį ir akmenis sudirba ant kanuolių, durtuvų, kuriais turčiai juos žudo, pasisamdę pačius gi darbininkus. Lietuvių choiras giedojo «Maš, broliai, į karę». Deklemavo Šalaševyčius «Lietuvos muziką» ir kt. Mažos mergaitės deklemavo «Neveskie, vaikine». Ant galo kalbėjo J.G.vazdikas; nurodė kas tai yra socializmas ir ką jis žada viso svieto darbininkams. Salė buvo pilna publikos; užsilaikė gražiai, išskyrus kelis tamsunėlius, kuriems nepatiko neva socializmas, kurio nė kiek nesupranta. Toliaus supras...

Po visų prakalbų drg. Jezavitas paaiškino apie Lietuvos revoliuciją, kaip tai geras daiktas sušelpt bent keliais centais mūsų brolius Lietuvoj kovojančius. Tapo surinkta \$ 7.62, tik nepaskirta kam.

*A.G. Tamsunėlis.*

Draugai springvalliečiai turėtų įsitęmyt, kad kitą syk prieš aukų rinkimą pasakytų publikai, kam bus renkamos; tada kas norės tai duos, kas ne — tai ne. Teip visur dabar daroma, nes surinkus skirti kam nors — negerai: išeina tarp kelių ypatų ginčai ir vaidai. **Red.**

**Springfield, Ill.** — 29-ta kuopa LSPA. susitvėrusi čia 1905 metais neilgai gyvavus pakriko; — rodėsi, lyg būtų jau pergyvenus savo dienas, bet pereitais 1906 m. susitelkus apšviestiesniems mūsų broliams darbininkams, mūsų kuopa likosi atnaujinta, prikelta iš numirusių. Dabar jau 10-tas mėnuo kaip gyvuojam, iriamės pirmyn su socializmo propagan-

se dvi sumurus, puspliki žmogysti. Apkeitė pilnąjį puodą tuščiuoju ir nešasi; nešdami sunkiai alsuoja, prakaitas čirkušle bėga per judvieju sumurusius veidus, ant kaktos iššokusios storos, it pripampusios dielės, melsvos gjslos. Dirba juodū čionai jau antrus metus. Abu iš Lietuvos. Vieną — «učitėlius» išmokino «ruskas litaras» parašyti, kitas vos-ne-vos paskaito iš maldaknygių. Sunku jiems dviem buvo gauti kur lengvesnis darbas, — dirba toje dirbtuvėje po 10 ir daugiau valandų per dieną. Abudu — jaunu vaikinu... Panorama nu-truko. Bet keista!... Man rodos, jog iš tos priterliotosios torielės valgė vienas tų vaikinių. Varge! — negrubu jam šakutė, nė tiesmukas ilgageleztis peilis, — dėlto jisai jąją teip privėlė...

Pagailo man to studento, kurs iš josios valgė. Skaudu pasidarė, drauge, — rodos, ir ramu, bet ne! — lyg kad gelia, gelia...

Išp'oviau jau ją.

Kurios-ne-kurios torielės ne teip priskretintos, o jasias plaujant, panoramos juosta plykstele tai vienokia, tai kitokia dirbtuvė, tai audeklinė, tai siuvėjo, tai barzdaskučio kambarių, — tačiaus prie pastarųjų vaizdelių — torielės lyg švaresnės. Josios apsikeičia įvairioje tvarkoje, daugel-daugel reikia ilgokai šiuruoti, net pykti pradėdu, bet vėlei pagailo man tai vieno, tai kitę studento, kurs iš jų valgė, ir, žiurėk,

Vieną kartą sapnavau keistą-keistą sapną. Jisai — išdildė patogius jausmus.

Esu, rodos, tame pat Valparaiso universitete. Buvo — po pietų. Aš, vietoj — čiupinėti kokią knygą, ar taip užsiimti koku-ne-koku smegenės vartymu, pasijuntu it virykloje, čia-jau šale vienos didelių bendrų valgyklų. Prisiškišęs juodą ceratinį žiurstą, stoviu tenai prie kubilo su muilėtu karštu vandeniu; vandenyje — glėbis torielių. Imu, rodos, mazgotę ir skubinu, — plauju-plauju tas torieles. Išplovęs vieną glėbį, merkiu į vandenį kitą ir vis skubinu, — plauju. Tiktai, — kas čia per stebuklai? — Iš tų torielių kurias-ne-kurias išskiriu; ne, — jos pačios — lyg kokios nepaprastos, įdomios. O kas da stebuklingiau, — rodos, pažįstu tas torieles, iš kurių valgė mano viengenčiai bendrai-studentai... Ir jas išskiriu iš daugelio kitų.

Šit, — viena teip labai priterliota-priterliota, priskretinta, kad trinu, trinu su šlapia mazgote, panardau karštame vandenyje ir vėl trinu, o jijė vis priskretus ir priskretus. Ją beplaunant, prieš akis man pradeda slinkti įvairūs vaizdeliai už vaizdelių — it panoramos juosta. — Geležies dirbtuvė. Viename gale — iki balto įkaitęs lyg geležinis, lyg koks pečius. Iš jojo per dudelę bėga blizgas baltai-rausvas skystimas. Skystimas bėga į gana diktą puodą. Jau artipilnis. Štai iš kito dirbtuvės galo skubiai ateina su panašiu puodu ranko-

dos irklų per audruotas tamsybės bangas; žengiamo tuom erškėčiuotu socializmo keliu prie permainos, prie laisvės, naujos tvarkos, į laimingesnę ir geresnę ateitį, socializmo surėdymą, paremtą ant pamatų mokslo teisybės ir lygybės visų žmonių. Bet matomai nedidžiausics pasekmės to mūsų darbo: per devynių mėnesių mūsų darbavimos vos buvome sulaukę 55 narius mūsų kuopoje, dabar jau vėlėi likome ant 46 draugų: kai—kurie draugai anglekasyklų darbams apsistojus išvažinėjo kitur jieškotis darbo, bet yra ir vietinių draugų, kurie neatsilanko į susirinkimus; daugelis draugų yra skolingi partijai neužsmokėję mėnesinės savo duoklės. Nežinia, kodėl mūsų draugai darbininkai teip vangūs, bijosi mokslu apšviest savo protą. Darbininkai ir darbininkės, ak mokslas tai geriausias kiekvieno žmogaus draugas—geradaris, tai — žibintuvas tamsoje, vadovas prie laisvės ir gerovės, mokslas sutrupina sostus despotų carų, panaikina verguvės jungą...

Laikas sukilti mums, vargdieniai,  
Numesti jungą tironų baisių,  
Kur liaudį kankina be atmainos,  
Netur ant vargdienių jokios gailos.

*Senas Krivaitis.*

**Baltimore, Md.** — 14-ta kuopa LSPA. 1 gegužės parengė apvaikščiojimą darbininkų šventės, su prakalbomis, teatru ir dainomis. Susirinkimą atidarė V.Kvedera ir paaiškino trumpai kas yra rengėjais to vakaro ir paprasė ramiai užsilaikyti. Tam vakarui buvo išdaryta programos, pagal kuriai išsiplovė...

Tiktai keletą teuztinku švaresniai naudotų torielių. O jas beplaujant, — tai plykstelės tyra marmulinė lentutė, ant kurios butų galima daug prirašyti, tai padangiesna skriejās paukštelis, kurį linksmina pavasario saulutė, praslinko pora stovylių, slinko ir kiti vaizdeliai, bet jų — neįtėmijau... Ir keistas dalykas. Vis tai tik plaujant torieles — lietuvių studentų, jų suskaičiau į 50 suvirš; o ilgai ploviau, net pavargau, — daug—daug buvo priskretusių...

Bet gal jau jums pabodo sapnas? Prabudau...

O, ne! nesakykite, kad studentų (lietuvių) Amerikoje nėra!... Vieni jų labai priskretina torieles iš kurių valgo, kiti tas torieles, nors sapnuodami, — plauja. Juk aišku, kad tai turi būti — studentai.

\* \* \*

Kodėl tyli «mūsų advokatai, daktarai», kodėl jie toli-toli stovi nuo «Mūsų pamatinių reikalų»? Teip, daugelis jų į «žmones» išėjo! Kiti? — mažuma? — Nekaltieji, teisingieji! — Jie nenori veržti liaurų nuo vienintelį mūsų veikėjų redaktorių. O pagalios, — juk ir dailu jiems pasižiūrėti, kaip viens—kits užsiplekėlis šaukia—šaukia Jono balsu, kaip įsibėgėjęs krinta, žiurėk, — nususuko sprandą... Tuomet, — «bravo» paplosim!... Nėra ką jų kaltinti, — jie jie, drauge su Maironio draugais,

rį ir buvo veikiama. Pirmiausia Liet. dainininkų choras stojo ir uždainavo Marselietę («Atsimeskim»), potam dr. Matulaitis sakė trumpą prakalbą, aiškino tos dienos svarbumą ir jogei reikia darbininkams vienyti į tą milžinišką ryšį — socializmą, nes tai yra pirmas darbininko ginklas. L.D. choras vėl uždainavo dainą: «Vyras buvau aš galingas». Buvo vaidinta «Audra giedroje». Išpildė tai 14 kuopos aktorių būrelis. Aktoriai visai gerai atliko savo roles. Buvo girdėt pagiri mai, kad pirmą teatrą lietuviai gerai atlošė Baltimorėj; norint daug buvo lošta, vistai apgrabomis. Vakaras tuo ir užsibaigė. Žmonių neperdaug buvo. Apmokėjus kaštus da liko ir revoliucijai 9.38.; viską skiriam socialdemokratų partijai. Apsiēmė pasiūsti P.Grinius į «Kovos» Redakciją.

*P.Lazauckas.*

**Brooklyn, N.Y.** — Balandžio 20-tą, per 19-tą kuopą LS PA. buvo parengtas teatras ir balius. Lošiama buvo komedija viename akte «Geriaus vėliaus, negu niekad». Teipgi pirmą kartą lietuvių gyvavime buvo perstatyta gyvi paveikslai iš istorijos žmonijos. Gyvi paveikslai savyje perstatė keturias gadynes žmonijos. I. Vergijos gadyne; II. Baudžiaivos; III. Samdininkystė arba kapitalistiškas surėdymas; IV. Ateinantis socialistiškas surėdymas. Lošimas ir perstatymai gyvų paveikslų nusidavė gana pasekmingai ir publika gausiai plojo. tik apgailėtina, kad mažai buvo publikos. Jeigu Lietuvoj parengia tokį spektaklį, tai žmonės suvažiuoja per keials milias pasiklausyt, daugiau negu ant atlaidų. O amerikiečiai da to

«...Išmintį gilią suprato,  
« Nebegaudu jau vėjų,  
« Iš aukštybės ir žiuri, ir mato...»

Kodėl tyli Amerikos lietuviai—studentai? Kuomet kitų kraštų studentai veda minias, — kodėl Amerikos lietuviai—studentai tyli? Da klausčiau, nes nežinau: ar juda apskritai Amerikos studentai? O! daug—daug kasdien matau amerikonių studentų, kaip jie narsiai juda prie «bolių», kaip apsimastę kumštines ploja viens kitam nosį, taiso smakrus, — tačiaus vieną kartą tenugirdau, kaip tiktai, vieni vienas Amerikos universitetas mandagiai padėkavojo už aukautus milijonus, pripažindamas juos darbininkai... Norėčiau žinoti ar Amerikos studentas subruzdenu ir bruzdena tos pačios Amerikos darbininką? Lietuviai—studentai da neišdrįsta su jaisiais kumščiuotis.

O jūs, Amerikos lietuviai—mokslaeiviai, apsišarvavę garsiais studentų vardais, kame matote savo tikslą? Jūs privalote būti vadais liaudės, inžinieriais «mūsų pamatinių reikalų»! Ar jūs pažįstate, ar jūs matote tuos reikalus — tai jau kits dalykas!... O kodėl jūs nepažįstate?...

— Kad aš tik išmoksiu «knygas vesti», — tai jau vis šiaip-taip gausiu sau rodą!...

— Kad tik aš kiek prasilaūsiu kalboje ir nors biskį pramoksiu rašyti, — na tai jau vis nereikės teipos vargti, kaip

nesupranta. Čia aš noriu duoti da švelnų patėmijimą mūsų veikiančiųjų bureliui. Pradedant organizuoti buvusį teatrą, kilo nesutikimai tarp aktorių. Gabesni draugai nenori dalyvaut. Teisinosi buk nuilsę ir neturį laiko. O darant mums praktikas nepatingėdavo atsilankyt kas kartas. Tas liudija, jog lebuvo nuilsę ir turi laiko. Toliaus viena gabi mūsų aktorė nesutinka lošti rolę poros su paskirtu aktorium; priversti buvom permaintyt rolę ir surast patinkantį jai aktorių, kas zinoma trukdė mus darbą. Mat mūsų aktoriai patikėjo p. Mikolainio išsitarimui, kuris budamas Brooklyne 25 vasario, ant diskusijų pasakė, buk aktoriai lošia tik dėl gražumo, o nesistengia užganėdīt publiką. Mat jis mano, kad aktoriai lošia konservatorijas baigę. O kad darbininkai tą darbą atlieka, jis to nenori suprast, ir vietoj kur reikia duoti patarimai ir parodyt kame klaida, kas mums molonu but 'girdėt, jis duoda panieką už tai, kad tiejie darbuojasi visuomenės labui.

Dar noriu paminēt krutėjimą Brooklyno lietuvių.

Buvo parengtas per vietines draugystes apvaikščiojimas 1-mos gegužio, darbininkų šventės. Demonstracijoj dalyvavo didelė darbininkų minia. Perėję gatvėms su paroda ir muzike, grįžo į svetainę Gergeno 91-93 Grand st., kur buvo laikomos prakalbos. Kalbėtojai aiškino šventę 1-mos gegužio ir sunkų darbininkų padėjimą, ir kad mės tiktai susitarę vienybėn pagerįsim sau buvį. Aiškino kalbėtojai kas link Moyer, Haywood ir Pettibone, kuriems grėsia bausmė mirties. Brooklyno lietuviai nutarė protestuot, įstatymams Suvienytų Valstijų, už neteisingą apkaltinimą, ir tapo perskaityta ir priimta rezoliucija, kuri butinai tilps laikraščiuos.

Cukraus dirbtuvės darbininkai išėjo į streiką reikalaudami padidinimo mokes ties. Pirmiaus gaudavo nuo 14 iki 15c ant val. Darbas sunkus, diena 12 valandų. Dabar reikalauja mokes ties 18c ant valandos ir sutvert uniją. Darbdaviai duoda 16½ centų ant valandos ir uniją pripažįsta; be unijos 18c. Darbininkai nutarė streikuot tol, kol nebus išpildyti

likšiolei!

— Et, brolyti! septynes valandas turiu už «pilvą» ir už «mokslą» atidirbti, — ką tu čia prasimokysi? — prazilsį greičiaus!...

Tai diduma mūsų Valparaisiečių. Nepritariančių jiems — menkai, o tarp tų juk ir negali buti be žmonių?

Taigi tu, mokslaeivi studente, žinai savo tikslą?! Jeigu aklas budamas pakrikštytas matančio vardu, turi vest kitus!..

Ir studentas ne vieną taip suklaidina; tai Amerikos lietuvis—studentas. O studentų — juk minia. Jų jau per šimtą! O štai juk matome, kaip pusan tro studentuko naująją srovę neša ir lieja Amerikos lietuvių tarpe!...

Studentas suklaidįs da ne vieną, kurs matė ir mato jame patogų jaunikaitį gilaus veido, žiedrių akių, karštos krutinės, nors toji pastaroji tikrųjų studentų labai kartais šykščiai pridengta, o, dievaži, neina prie minios — pinigų!...

*Gieda.*



reikalavimai, ir 3000 darbininkų neis dirbtų.

Brooklyno lietuviai sukruoto prie biznių. P. Kundrota nupirko didelę svetainę apgyventą lietuvių; pirmiau laikė vokietis. Kitą svetainę nupirko susivieniję draugystės ir įsteigė Tautišką Namą. Šios dvi vietos parankios lietuviams laikyt balius, mitingus ir prakalbas. Mat čia lietuvių gyvena skaitlingai ir daugiausia yra mylinčių dievą ir «viskę». Todėl saliuninkam ir kunigam lengva pasinaudot.

*Baudila.*



## Brooklyn'o lietuviu Rezoliucija.

Mės Brooklyn'o (N.Y.) lietuviai, susirinkę sąjauti Terptautiškai 1-mos Gegužio Darbininkų Šventei, išklause kaip su tironiškais mieriiais Colorado ir Idaho valdzios kalina mūsų labai pasišventusius darbininkus, apskelbiame:

Kad mės protestuojame prieš žvėrišką žmogvagystę mūsų brolių: Moyer, Haywood ir Pettibone, ir niekinam Colorado ir Idaho valdzias, kaipo kankintojas visos darbininkų luomos;

Kad mės niekinam kriminališką ir Federališką Valdzios apleidimą dabar apkalintų ir vėlesniųjų sreikų laike kankintų piliečių;

Kad mės niekinam prezidentą Rooseveltą už sėjimą neapykantos link apiplėštųjų nuo valnybės ir be teismo myriop pasmerkiamųjų mūsų brolių, ir reikalaujam kad jis atšauktų savo nelabą išsireiškimą, kad «Debs, Moyer ir Haywood yra nepageidaujami piliečiai»;

Kad mės sveikinam sudžią Mc Kenną kaipo šalininką žmogiškumo, ir niekinam kitus kaipo biaurintojus Augščiausiojo Šalies Teismo barbariškuojuo absoliutizmu;

Kad mės reikalaujam dėl kankinamųjų mūsų brolių umo ir bešališko teismo, ir kad įtužę prisaikintiejie ir paperkami liudininkai nebutų prieš juos panaudojami, ir

Kad mės dalinamės su Moyer, Haywood ir Pettibone jautriausiu mūsų sanjausmu ir prizadame jiems visokią galią pagelbą.



## KĄ RAŠO LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI?

«Skardas» praneša: «Lietuvis» jau labai seniai nebeprasirodo: ir jo leidėjai subankrutavo. Dabar jis pareina į kun. Stakelės rankas. Eisiąs kas dvi savaiti knygelės pavidale; pašvėstas busiās Vilniaus ir Gardino gub. lietuviams, ir pirmių-pirmiausia kovai su lenkais.

\* \* \*

Suvalkiečių atstovas Bulota atsiuntė «Skardui» vieno vargonininko [vargamistros] laišką, kuris ir patilpo «Skarde». Vargonininkas kreipiasi į atstovą «kaipo Lietuvos krašto mažazemių, nukriaustųjų luomų užtarėją» ir nusiskundžia sunkumu savo padėjimo: «Vargonininkai pildo dvi tarnysti: turi vargonauti ir raštinin-

kauti... Ką jie už tai gauna ir pelno. Žinoma, ne vienas pasakys: vežioja «plotkas» ir gauna grūdų po bliūdą, tai ir gali gyventi!... Juk ir kunigas važinėja kalėdoti, nekepa «plotkų», o ir grūdų gauna! Kunigas gauna algą nuo valdžios, gauna už mišias... už viską, o vargonininkas turi pasisamdyti vežėją, vežimą ir vežiot «plotkas» ir prašinėti sau algos, kaip elgėtos. Mėginę klebonų prašyt, kad pagerintų jų būvį, tai tie atsaką: «kad tau negerai, eik sau — bus kitas!» — Vargonininkai rengia savo susivažiavimą. «Sk.» redakcija pataria įkurt vargonininkų sąjungą kovai su išnaudotojais.

\* \* \*

«Darb. Vilties» N 19 tulas Berželis rašo apie III susivažiavimą LSPA. labai savotiškai, o baigdamas priduria, kad «seimas» svarstęs, «ar gali socialistas būti SLA. centrališku sekretorium? Ir, girdi, «dauguma balsų liko nutarta pastatyt kandidatu p. Bagočių»... Susivažiavimui buvo vienos kuopos inešta, apie tai, ar Bagočius gali būti Rev. Š. Komitete, bet susivaž. to nesvarstė ir į jokių kandidatų nestatė nė Bagočiaus, nė nieko. — Tai kokių sąpnyų dėžių yra tarp tų mūsų korespondentų.

Tas pats Berž. eimanuoja, kad delegatai per diskusijas atmetę klausimą apie tautiečius.

Tegu jis neimanuoja, kol socialistai tyli prieš «tautiečių» nebrėkiškumus.

\* \* \*

«Žvaigždė» nurodo silpnumą ir tuštumą «bedievių» darbų, o išgria katalikų «krikš. dem.» darbus Lietuvoje. Tuo tarpu «V. Žiniose» (N 73 ir 74) kunigas P. V.—nas nurodo krikščionių demokratų partijos darbų bergždumą ir kreivumą. «Šaltinis» ėsą «net margas nuo krikščioniškumo ir katalikiškumo», neseniai raginęs steigti «krikščioniškai demokratiškas ūkiškas draugijas», neužilgo gal da sižinosime tas draugijas jau pardavinėjant «krikščioniškai demokratišką zuparą!» Išrodo lyg ir per daug krikščioniška! «Šaltinis» iš pradžių prisižadėjęs «palengvinti artojų jo sunkų kryžių ir sumažinti vargus», dabar «Š.» darys daug gerų darbų:... «*gins ponus ir valdininkus, kad žmonės (lietuviai) ypač bežemiai, kad nuo jų nevogty, kad jų neplėšty ir nežudyty!*»...

Jau ne pirmas kunigas ir ne viens krikščionis yra atsiliepęs priešais tą «krikš. dem.» partiją.

\* \* \*

«Amerikos Lietuvij» (N 4) randame straipsnį «Maišytojai». Tai reiškia tokius agitatorius, kurie arda «tautišką vienybę»... Vienas kalbėtojas, girdi, viename «mūsų valstijos» miestelyje sakęs, «kad lietuviai vienytųsi tarpe savęs, kad pirktų pasavuosius krautvininkus»... Atsistojo kalbėt «garsus atvažiavęs kalbėtojas» ir — viską sumaišė žmonių protuose, sakydamas, kad jokio skirtumo nėra, kur pirksi, nes kapitalas visur lygiai ryja. — Oi, tie maištininkai... Visur jie įsikuri geriems «peacemakeriams» (taikadariams).

\* \* \*

Atėjo «Spindulys», N 1, kėliąsis iš nurusių. Viskas jam teip išrodo, kaip ir pirma: kalbos mišinys, o ypatingai rašybos mišinys, korektos visai nedarytos, o turinys — norima tarp lietuvių praplatint koki ten reformatorių tikėjimą. Redaktorius ir išleistas — «kunigas» Dilionis, neturįs nė pastovumo, nė nuoseklumo, todėl nieko gero iš «Sp.» negalima tikėtis. Tegul dėl mūsų jis gyvuoja, bet — negyvuos.



## DARBININKO KRONIKA.

*Kratos Lietuvoje:* Balandžio 4 d. 4 sargybiniai iškrėtė Pažerių valsčiaus [Vilkav. p.] Naudžių kaimo mažąžemį ūkininką Juozą Rimšą. Paėmė «Rinkinėlį vaikams» (!)

Balandžio 4 d. Oškasvilių kaime (Senapilės pav.) iškrėtė šaltųjų Staniškį. Rasta pora šautuvų.

Kovo 12 d. (s. st.) Jovainio [Kauno g.] uriadinkas su sargybiniais iškrėtė Pilsupių V. Ribelį, jieškodamas revolverio ir «pusantro pудо» raštų. Nerado.

Tą pačią dieną Kupiškio [Ukmergės p.] pristovas su sargybiniais jieškojo ginklų pas našlę Jonelienę Nokonių kaime.

Šiauliuose, kovo 18 d. (s. st.) suimta keturi vyrai. Du iš jų už mėtymą bažnyčioj atsišaukimų.

Vilniuje nuo 2 iki 4 balandžio [s. st.] karės teismas nagrinėjo 11-kos Kybartų (Suvalkų gub.) gyventojų bylas. Jie buvo kaltinami už ginklų gabenimą iš Prūsų, bet liko išteisinti. Jie buvo apskusti šnipų vyresniojo Ponomarevo, kurs pat pirkdavo ginklus ir duodavo kam-nors pergabenti per sieną ir paskui suimdamo; apie jį neseniai buvo rašyta plačiau «Kovoje»

Rusų Soc. Dem. Partijos susivažiavimas prasidėjo gegužės 12 d. Londone. Aplink salę, kur delegatai susirinkę, stovi sargyba, kad neįeitų caro šnipai, kurių čia daug atsiųsta. Londono policija žiūri, kad susivažiavimas nepakeltų ...revoliucijos. Iš Peterburgo praneša, kad delegatai būsią areštuoti ant sienos, kaip griš į Rusiją.

Londone socialistai turi įsitaisę nedėldienio mokyklą, kur mokytojai socialistai mokina mažus vaikus. — Vaikai tarp savęs vadinasi draugais. Atėjęs vienas į mokyklą, sveikina: «Labą dieną, draugai». «Labą dieną, drauge» — kiti jam atsako.

Socialistų partija Australijoje da visai jauna, bet šanarių turi jau 17 tūkstančių ir auga smarkiai didyn. Jos centras yra Melbourne, kur yra socialistų kooperatyviška sankrova, soc. nedėldienio mokykla ir savaitinis laikraštis, redaguojamas Tom Mann'o, kurs kitą syk daug darbavosi Anglijoje.

Vaistininkų arba aptiekorių trustas «Drug Trust» yra Amerikos valdžios užginamas ir dabar visai «panaikino» (ant popieros). Prie to trusto prisidėję kelios labai didelės vaistininkų kompanijos, su tikslu — panaikint tarp savęs lenktynes ir pakelt prekes už vaistus.

Popiežius Pijus X bovijasi su spiritualizmu, t. y. tokiu neva mokslu, kaip iššaukti dūšias mirusių žmonių, kad jos šnekėtų ir visokius patarimus duotų. Iki šiol katalikų bažnyčia spiritualizmo praktikas pasmerkdamo.

Kadangi Rusijoje užginta porų persiskyrimas, tai daugybė yra, ką patįs persiskiria ir gyvena be šliubo. Dėlto šventasis sinodas atkreipė atydą į tai, kad porų persiskyrimas būtų palengvintas.

Tarptautiškos santaikos taryba bus berželio 15 d. Hagos mieste. Amerikos delegacija apsigyvęs hotelyj «Hotel des Indes», kur jų kvotieros, be patarnavimo ir be valgio, kaštuos 260 dol. kasdien.

Vidutinis Amerikos darbininkas per metus padirba naudos už 2.400 dol. Vidutinis metinis uždarbis — 437 doleriai. Kapitalistai nepridėjo darbininkui 1.963 dol.

Cornell universitetas, Ithaca, N.Y., įveda turbūt pirmą syk Amerikoje, lygias tiesas vyrams ir moterims; mergos galės tame universitete lekcijų sykiu su vyrais klausyti.

Amerikos valdžia Ohio valstybėj išnaujo pradėjo «kovot» prieš tiltų trustą [«Bridge Trust»], t.y. nenor jo pripažinti.

Mexico City, 13 geg. — Ternerio vario kasykloje apie miestelį Valendena per neapžiūra atsitiko ugnis, kurioje žuvo 90 darbininkų.

Garsusis japonų karės vadas Kuroki atvažiavo į Ameriką, į Jamestowno parodą.

## Naujas rusų agitatorius Amerikoje

*Kalbės rusiškai ir lietuviškai.*

Tik-ką atvažiavo iš Peterburgo į Ameriką jaunas rusų literatas-revoliucijonierius, Rusijos Soc. Dem. Partijos narys, Antonov, prasišalinęs nuo caro valdžios nagų. Kadangi jis vartoja ir lietuvišką kalbą, tai čia atkeliavęs pasirijo darbuotis tarp brolių darbininkų kaip rusų teip ir lietuvių kalbomis, sakydamas prakalbas ir skaitydamas referatus. Daug ko galima bus išgirsti apie Rusijos revoliuciją, apie dabartinį stovį, esant Dumai ir kas bus ją išvaikius, ir abelnai apie kovą už visos žmonijos laisvę. Jisai prižada darbuotis ir lietuvių literaturoj (jau prisiūsta vienas straipsnis — «Nesuaugę žmonės», — kuris patilps sekančiuose «Kovos» numeruose).

Patariu draugams rengti susirinkimus ir parsikviesti draugą Antonovą, o teipgi skaityti jo raštus. Šiuo tarpu galima į jį kreiptis per «Kovos» redakciją, adrisuojant: Mr. Antonov, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Jis dabar apsistojęs Massachusetts valstybėj. Todėl dabar lietuviui turi progą rengti susirinkimus pirmiausia Massachusetts valstybėj, paskui Connecticuto, New Yorko ir tt.

Per prakalbas bus renkamos aukos, ir, kaip paprastai daroma, patiš aukautojai, duodami aukas, paskirs, kam norės.

*«Kovos» Redaktorius.*

# APGARSINIMAL.

## L.S.P.A. finansų apyskaitos.

### *Įplaukimai:*

*Mėnesinių:* 1-ma k. Phil. Pa. 11.55. Waterbury, Ct. 8.00; \* Hazleton, Pa. 1.60; Chicago, Ill. 22 k. 2.20; Jersey City, N.J. 2.80; New Haven, Ct. 1.80. Bayone, N.J. 1.20; Collinsville, Ill. 4.80; St Louis, Mo. 2.60; Mahanoy City, Pa. 7.60; Rochester, N.Y. 3.80; Springfield, Ill. 7.20; Lawrence, Mass. 1.40; Chicago, Ill. 4 kp. 12.00; New Britain, Ct. 15.80. *Prenumeratos:* A. Drozd, Dickson City, Pa.; J. Kruzinsky, V. Maksvitys, Montreal, Can.; J. Sukys, Phil. Pa.; P. Pupis, Russia; J. Zimitaitis, South River, N.J. — po 2.00; S. Dambrauckas, Girardville, Pa.; J. Navikas, New York N.Y.; A. Kairis, S. Barauskis, Chicago, Ill.; Z. Jankauckas, Lawrence, Mass.; J. Hurnesh Kansas City, Kans.; J. Mazalis, Athol, Mass.; J. Tamulis, Boston, Mass.; A. Kin, Easthampton, Mass.; M. Šarkauckas, Du Quoin, Ill.; P. Poškaitis, Easthampton, Mass.; K. Blatnis, New Britain, Ct. — po 1.00. O. Rušiniene, Russia; J. Palo, Granville, Canada — po 50c. Apgarsini-

mai 16.50. Pavieni «K.» NN.: T. Kubilsky, Brockton, Mass. 95c. J. Karvelis, Cleveland, O 37c. P. Narvydas, New York, 65c. A. Bernotas Phil. Pa. 10c. J. Gerdauckas, New Britain, Ct. 1.20; \* Už raštus nuo buvusio C. Knygiaus A. Bernoto gauta 12.90. Viso 142.02. Buvo 128.60. Viso 270.62

### *Išleidimai:*

*Redakcijos reikalai:* Krasos kortelių 80c. Krasos ženklelių 2.00; už laikraščius 32c; važinėjimai 62c; kotelis 5c; pielyče 10c. popiera raštinėj 30c; pluksnu 8c. muilas 5c. *Tekniška «K.» dalis:* Spauda už 16 ir 17 N 14.00; statymas [už dvi savaiti] 42.00; išsiuntinėjimas 2.85; ekspresas 2.50; administratoriui alga už pirmą pusę gegužio 18.30. Redaktoriui alga už pirmą pusę gegužio 30.00; kelionės lėšų buv. C. Organizatoriui A. Petračiui 20.00, susirašinėjimo reikalams 5.00; renda už gegužės mėn. 10.00; gazas 50c; rankšluoščių plovimas 20c. spaustuvės ir raštinės valimas 2.30, raidžių, blėkučių ir tt. 17.83. Viso 169.80

Iėjo 270.62

Iėjo 169.80  
Lieka 100.82

### *„Kovos“ Fondan:*

Per M. Padolskį, Wilkes Barre, Pa. 1.90  
Buvo 336.49 Viso 338.39

### *Literaturos Fondan.*

J. Karvelis, Creveland, O. 63c  
Buvo 22.13 Viso 22.76

Buvęsis C. Isdin. *T. Andziulaitienė.*

## AUKOS.

### *Revoliucijos reikalams:*

Brooklyn, N.Y. J. Kairiukščio vestuvėse: A. Rugienius, M. Ukialis, J. Juškevyčius, Juškevyčienė, J. Kairukštis, O. Kairukštienė, K. Krulikas, A. Strolkus, K. Skudās — po 25c. V. Mačiukas, 20c. M. Arlauckienė, A. Kairukštis — po 15c. M. Ukialinė, M. Mačiounienė, M. Kairukštis, A. Kairukštis, T. Bielauckiūtė, K. Rugienienė, M. Mačiokiūtė, J. Mačiokas — po 10c. B. Lauraitis, A. Masilus, O. Venclovienė, P. Kairukštis, A. Rugienūtė — po 5c. Viso 3.80  
Johnston City, Ill. prakalbese 1 geg.: J. Topulis, J. Saroč-

ka, A. Ambrozėvičius — po 1.00. A. Lečkauskas, J. Rinkevėčius, A. Vlišauckas, K. Alrečūnas, J. Bunis, Jul. Bunis, P. Pavašaris, S. Šalčius, Ad. Ališauckas — po 50c. M. Drauginis, S. Sinkėvičius — po 30c. S. Šimaitis, A. Bajoras, M. Drauginis, J. Gelgauda, P. Tunkunas, J. Stone, V. Miežaitis — po 25c. J. Menkevičius 20c. M. Niderstrose 10c. Nežinomų 1.10. Viso (išimant 5.00 kankintiniams) 6.25

Easton, Pa.: J. B. Jusaitis 3.50. J. Kešauskas 2.00. S. Meškauskis, F. Jusaitis, K. Kordulevskis — po 1.00. M. Jankauckas, K. Šeštokas, V. Stankevičius, J. Grinius, J. Cvirka, J. Pocius — po 50c. J. Kasparavičius, F. Vilčiškas, A. Dašuta — po 25c. Viso 12.25

### Aukos Kankintiniams.

Johnston City, Ill. prakalbose 5.00

Revoliucijos Rėmimo Komiteto Iždininkas

J. O. Szirvydas,

224 E. Main, Str. Plymouth, Pa.

## Didžiausias Teatras

parengtas 45 kuopos LSS. ir 150 SLA. Bus vaidinta «Paskutinė Banga» ir «Vienas iš mūsų tur apsižvelgti». Atsibus Passaic, N.J., 29 geg. Svetainėje p. Polianskio, 162 First Str. KOMITETAS.

## Pirkite «Farmoms» žemę!

Netoli nuo Chicagos, Michigan valstijoje pasiduoda 40.000 akrų žemės gabalais po 40 ir daugnesnei. Prekė akro — nuo \$5 iki \$12. Norintieji plačiau pasižvelgti į:

**A. Kiedis,**

59 W. 14 Pl. CHICAGO, ILL.

## AGENTAI „KOVOS“.

F. Bagočius 1914 Annst.	Pittsburg, Pa.
W. Quesal, 5 Jefferson st.	Yonkers, N.Y.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
J. GERDAUSKAS, 54 Lafayette ct.	New Britain, Conn.
F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J. ULINSKAS, 284 Moyallen st.	Wilkes Barre, Pa.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
J. ŽEMAITIS, 824 Bank st.	Waterbury, Conn.
J. RAULINAITIS, 25 W. 2nd st. (room 21)	So. Boston, Mass.
M. RASIMAS, 1701 N. 10-th st.	St Louis, Mo
A. LEVENDAUŠKAS, Box 336	Naugatuck, Conn
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
A. Baltrušaitis, Box 83	Shenandoah, Pa.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J. Keršis, Box 328	Wilmerding, Pa.
J. Merkušėvičius, 524 W. Mahanoy st.	Mahanoy City, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kvedera, 9 W. Camden st.	Baltimore, Md.
A. Dumbris, Box 512	Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor.	Marshfield, N. Side,
	Chicago, Ill.
K. LESEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B. Kondratavičius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J. Petrikis, 1514 Ross ave.	Scranton, Pa.
J. Vaitkevičė, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
J. Jasulevičius, Bx 6	Minersville, Pa.
P. Naudžius, Bx 392	East St Louis, Ill.
A. Ramanauskas, 122 Essex st.	Lawrence, Mass.
M. Gliniskas, 989 Bank st.	Waterbury, Conn.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.

Kelaujantis agentas K. Rutkus.

A. Simonaitis, 107 Bond st. Elizabeth, N.J.

## SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atšibūna 4-tame utarninke kožno mėnesio. Laisvės Klubo salėje, po nr. 943 So 2-nd st., 8 val. v. DISKUSIJŲ susirin. atšibūna kas nedėdienį, salėje po nr. 513 So 4-th st. 2 val. po pietų. Sekr. A. Bernotas, 1418 So 2-nd st.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturius syklius mėnesį: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; daigų: 2-rą ir 3-čią nedėdienį, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. Susir. atsibūna ant „Arch Hall“, 2568 Ontario st.

Organiz. I. P. Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbam. O antras, mėn. susirinkimas atsibus paskutiniam nedėdieny kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 869—33rd place.

Organizatorius A. Zimontas, 3120 S. Halsted st.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarter“, po nr. 258 Main str.

Sekr. K. Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalboms, 5 d. Gegužio, 2½ po piet. L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuoširdžiai kviečiami.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieny kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str.

Sekr. K. VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 231 Moyallen st.

KOMITETAS

Newark, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare.

Sekr. A. STANELIS, 74 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str.

Org. P. Grinius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyti susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J. Lietuvinko.

Prat. rašt. J. RAMANAUSKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V. J. PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasdės nuo 2 val. po pietų Teipgi bus laikomi susirinkimai kožną ponedėlią nuo 7.30 vakare svetainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekr. M. Jokubauskas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M. Miedažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dusyk mėnesį: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam. 2 val.

Sekr. S. SZIMAS, 1 W. 24-th str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną antrą ir paskutinį Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Maželkos salėje, ant Dakota str. Sekr. J. BANULIS.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apšvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union Cyt'ės, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 23-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi svažiatį, ant kampo North-West Main ir Lloyd tlyčių, ruimas 4. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, salėje Wabash Hotel ant 10-tos ir washington str.

Sekr. J. KLEMBRAUSKAS, 7 Mill Row

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kažno mėnesio 7 val. vakare pas drg. F. Masulevičia, 710 5-th st.

KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna sekančial: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiam ir diskusijų 1-mame nedėdienyose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 989 Bank str.

KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį po 1-mam, po No. 114 S. Sprl Str.

A. Žiugžda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūna du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare. Socialist Headquaters klube 16 Mechanic st.

Fin. Sekr. V. Narijauskas, 2 Suffolk st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 423 Main str.

Org. J. G. SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-rą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 660 Pine str.

KOMITETAS

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kampas 10-tos ir Carr gatvių

KOMITETAS.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apalianskio, 162 First st. 5 v. vakare.

Sekr. P. Norkus, 125 3-rd St.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekančial: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdienyuse kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Sekr. J. MICKUNAS, 1233 E. Pine str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusyk mėnesį — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređos.

Rašt. prat. ir turtų, J. Puodžiūnas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūna 3-čiam nedėdieny kožno mėnesio po N 21 Arch Str.

S. STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėnesio, 3½ po pietų, pas kuopos sekretorių K. Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 2½ val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje.

Org. J. Martinkaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra-LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėn., antrą val. po pietų, po nr. 131 E. 7-th st., Thomkyn's Square: tarpe Ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. J. Baranauskas, 532 W 45th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dieni mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkvičiam ir prašom atsivest naujų.

Sekr. A. Žukauskas.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripulnčiam po 15-tos mėnesio dienos nedėdieny, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D. Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsibus susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose išdininko, J. Stasevičiaus, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėdienyuse, 2 val. po pietų, po N 362-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J. J. SMALIS, 270—274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N. Klube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seređą kožno mėn., po N 111 Pine st. J. Baturoe salėj.

Sekretorius J. Jusis, 82 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio po nr. 28 Broadway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutiniam ketverge kožno mėn., Lietuvių Ukėšų Klubo svetainėj 765 Western Ave.

Prat. sek. A. Avenauskas, 39 Blossom str.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedėlią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas

2-ram serebos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.90 val. kiekvienam mėnesį, N. E. Cor. Front & Walnut Sts. KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimams ateibus kas 2-ą ir 4-ą nedidelį kožo mėnesio, 3½ val. po pietų, pas S. Keršį, 86 Lincoln st. Sekr. J. Kuois.

**Lietuviškos Literatūros Agentura.**

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams už 2c. marķę. Knygynams sutaisau knygas, aparau ir suregystrovoju. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaeivį.

Esu agentu «Skardo» ir jo leidžiamųjų raštų. Pažiūrėjimui galima gaut numerį už 6 c. krasos ženklej.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

**Fortunatas J. Bagorius.**  
Box 1399 Pittsburg, Pa.

**Lietuv. Literatūros Agentas.**

Darbinikiškos knygos lietuv. kalboje, ir lietuviški laikraščiai yra gaunami pas

**P. J. Kailiu**

Rear 1515 Sheffield Street, ALLEGHENY, Pa.

**Ant pardavimo.**

Bekernė (duonkepė) su staine dėl poros arklių ir vežimo.

Kreipkitės adresu:

**1315 So. 2nd st. Phil. Pa.**

**Revolucijos Paveikslas**

«Prie liuosybės», didelis paveikslas, 22 ir 28 colių, perstato atsitikimą Lietuvoje 1905 m., kaip revoliucionieriai drasko maskolišką kanceliariją. Labai dailus paveikslas pilnuos dažnos, su žaliuojančiais laukais ir mėlynu dangum ir t. t. Tokio lietuviško paveikslas da niekur nėra. Reikalingi agentai. Prekė 1 dol. Adrisuokit:

**Lithuanian Art Association,**  
Bx 133 Shenandoah, Pa.

**Nebusi plikas.**

Naujais išradimo gyduolės sulaikimui slinkimo plaukų; sulaiko į 5 dienas, jeigu naudosi mano gyduoles, kurios išvalo kraują; geriausia gyduolė ant svieto, kuri prašalina daugelį ligų; vardus ligų ne minėsiu. Jeigu nori gaut aprašimą apie ligas, prisiųsk markių už 10c., o gausi puikų aprašimą. Apie visokias moterų ligas, nuo baltų spermatorių, t.y. nereguliarisku, mėnesinių, ne vaisingumas, ir tt. Nesenei apsvėdusiems davinėju puikias rodas tik už 5.00. Užlaikau gerus vaistus nuo blaikių, karučių, pelių ir žiurkių po 50c. Turiu is Prusų trajanką 35c. Nuo dantų skaudėjimo 50c. Atsakimui įdėk už 2c. marķę.

**Prof. W. Matulonis,**

84½ Morris St. Jersey City, N.J. (13-20)

**James Mc Ferron,**

Įvairiausių kolonijališkų tavorų krautuvė. Viskas parsiduoda už pigią prekę. Ateik, o busi užganėdintas.

1729 Beaver Ave.

ALLEGHENY, Pa. (19-23)

**J.H. Levinger,**

Puikiausi ėbatai, geras darbas, pigi prekė.

1813 Beaver ave.

Allegheny, Pa.

(19-27)



**Aptieka H.J. Wiethorn**

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.



**Jos. H. Reed.**

Agulniai pardavinėja geriausį ir smagiausį alų is Terre Haute Bravarnios komp. Alus ėionai visuomet patis aukščiausio laipsnio, tas pats ir su vynu, šnapu ir kitais gerimais. Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str.,  
Abu telefonai.

ALLEGHENY, Pa.  
[17-42]

**E.E. Locke.**

Agulna sākrova vynu, šnapu, alaus, geros ir porterio. Reikia žinot, kad mes visuomet duodam gerus ėgerimus. Todėl lieguviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.

Long Distonee Phone No. 12 - W. (17-42)

**S.W. Davis.**

Pienas, grietinė ir ledas. Viskas šviežia, gera ir pirkėjams patinkama.

1437 Adams Str., Allegheny, Pa. [20]

**KULPOS HOTELIS.**

Svečiai mėgsta užeit pas Wm. Kulpą, nes ėionai rinktinis vynas, degtinė, cigarai, pietūs, užkandžiai yra duodama. Lietuviai atsilankykit.

2144 REBECCA STR., ALLEGHENY, PA. [17-20]

**Slavonic & English Printing Co.**

518 First Ave. Pittsburg, Pa.

Atlieka drukorišką darbą lietuviškoj ar kitokioj kalboj greitai, gerai ir pigiai. Pas mus dirba vakarais Bagoėius, kurs atliks Jus darbą ir jam galit pa duot savo orderius. Atsiliepkit ypatingai ar raštu.

**Louis Steitz**

Didžiausia ėgerimų sākrova.

1129 PENNSYLVANIA AVE. ALLEGHENY, PA.

Nori grynos degtines, alaus ar vynu, eik ėia; jis duos gerai, nebrangiai ir vertai justu pinigų, jeigu pasirodysi "Kovos" numerį su apgarsinimu. 23.

**Shepherd's  
APTIEKA**

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.  
Philadelphia, Pa.

**Aptiekorius Jos. R. Hite.**

Kampas PENN'A Ave. & FULTON St., Allegheny, Pa.

Naujausio fasono aptieka, viskuom pilnai aprūpinta; galima gaut iki 15 tukstanėju įvairiausių dalyku. Yra tai tokia vieta, kur jums pasidabos ir kur pirķę džiaugsite. Cion yra tokiu daiktu, kuriu žmonės jieško po kitas sākrovas ir negauna. Lietuviai pirkdami tegul pasirodo "Kovos" numerį - gaus geriau ir pigiau. [19]

**M.H. Harris,**

Didžiausia mėsos rinka. Galima gaut visokios mėsos: šviežios, rūkytos; lietuviškų dešrų, sviesto, surių, lašinių.

1726 Beaver Ave., Cor. Washington.

ALLEGHENY, Pa. (19-23)

**Tėmykit pirkdami kurpes!**

Vienintelė katalikiška kurpių krautuvė ant kampo *Beaver* ir *Franklin* str., *Allegheny, Pa.* Numeris vadinas 1529. Savininkas visiem žinomas Mr. Mohr. Jeigu nusibodo mokėt pinigūs už ištyžusius klumpius, pirk ėionai stangrios ir našios skūros autuvus. [12-19]

**James Lowrie, Dr.**

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam sąnariui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Loucusc Str.

(14-39) ALLEGHENY, PA.



**Ant Akmenu  
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra vi-

sur vartojamas geležinkelio tarnų, kaipo geriausiai laikantis; garantuota ant 25 m.

Šį laikrodėlį pasiūsiame C.D.O. ant kiekvieno adreso, su paveltjimu išgaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimekėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiūmė laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 11K auksuotą labai gražų lencifėgį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.,

1036 Milwaukee ave. Chicago.

# „K o v a”

Išleista kas pėtnyčia. Prennumera į visas dalis svieto:

metams	\$ 2.00	„KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Štirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.	
pusmečiui	\$ 1.00	Subscription rates:	
Apgarsninių prekė:		One year in all parts of the world,	\$ 2.00;
Syktis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Six months	\$ 1.00.
per metus 10.00		Advertisement rates on application.	

Siunčiant raštus, pinigų ir visokių reikalavimų susirašant, adriauokite:

„KOVA”, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Atkreipiū atyda savo draugų ir vietaučių lietuvių, kad mės apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čevėrykų.

Didžiausia sąkrova overkočių ir sintų visokio-e prekese

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj

Prosinam vienus metus už DYKĄ!

## L.Freedman & Son.

VIENA PREKE

Lietuviai, atmintkit adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičūnas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatves, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgaudinėt visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigų sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunat. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičūną, jis tuos tau teisingą rodą DYKĄ ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai gydymas trauksia. Dr. A.L. Graičūnas nesuvaldžio nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; kurį apelima išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už sužeistus visada užstoja ir kompanijų agentai neupeka manęs. Sužeistiems prie darbo, karų, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriškas, moteriškas ir vaikų ligas. Valandos priėmimo ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

## P. V. OBIECUNAS.

19 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA  
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta  
kalpo

All Nations Deposit  
Bank.

(Visų Tautų Banka)



Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Sv. Valetijosė, čarteriuta, esanti po kontrole Valetijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Prilima pinigų užsiėdijimui ir moka kevirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigų į visas dalis svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėdijimo galit prisijet pačto Money Order'iu arba Expresso Co., o tuojaus bus išieštos bankavos knygutės.

## DOVANAI!



## DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA

DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA”

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji parašyta D-ro Prof. COLLINS, o vėliausias išleidimas, su daug pridėjimų plačiau išaiškinta — visokios ligos ir kaip būt sveiku bei laimingu. Pripildyta DIREKTORIAUS COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTO.

Apart kitų moksliskų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų ir moterų lytišką susituokimą, ką nieks dar ikišiol teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą”.

Tą knyga suviršum 200 lapų didžio, nors kaštuoja 45c., bet kad apšvietimui liaudies išduota, tai kiekvienas, kuris atsimas tik keletą stampų už prišuntimą, aptures per paėtą „VADOVĄ IN SVEIKATĄ”.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsigydyt, teipat visokiū ligū vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias. Skaitytojas šios knygos, nereikalaus pas pseudo—geradejus įieškot pagelbos.

Jei esi nesveikas, pirmiau neg kreipsies pas kokį daktarą, kad neesantiū ligą nekalbėtū, tai išsirašyk ir perskaityk „VADOVĄ IN SVEIKATĄ”.

Teipat COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS, vyrų ir moterų visokias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai (lietuviškai) aprašyk ligą, kad liga bus išgydoma ir bus pristusti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaules

ADRESUOK:

## The COLLINS N.Y. Medical Institute

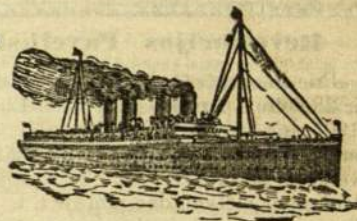
140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

## M. Rosenbaum,

### SENIAUSIA

Lietuviška Banka  
Philadelphijoje, Pa.



Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

### GRAMATIKA anglizskos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be asst [byst] žvėris; e-light [eit] aštuoni; e ye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

**Vaiku Draugas** arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokiniojo. 222 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pusia-pijų 64. Su prisuntimu..... 15c

**Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyt.** be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order” po adreū:

P. Mikolainis, Box 62

New York.